

TAIDEMUSEO ”KRONANIN” TOIMINTASUUNNITELMA

Tämän toimintasuunnitelman ovat laatineet Marcus Riska ja Sonja Beja Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiön toimeksiannosta. Työssä ovat avustaneet museopäällikkö Dan Lindholm ja matkailupäällikkö Ville Vuorelma Raaseporin kaupungista sekä Pro Artibus -säätiön tj. Nina Toppila.

Suunnitelmassa käsitellään tulevaa toimintaa, mutta siinä sivuutetaan taidemuseorakennuksen aloitusprosessia ja siihen liittyvää lahjoitusta. Näitä kysymyksiä käsitellään muissa asiakirjoissa.

Palautetta saa lähettää mielellään

Marcus Riska marcus.riska@wmail.fi +358 44 30 64996

Sonja Beja sonjamariabeja@gmail.com +358 44 337 67 97

SISÄLTÖ

1	YHTEENVETO	5
2	TAUSTA	7
2.1	Albert de la Chapelle, hänen taidekokoelmansa ja säätiö	7
2.2	Länsi-Uudenmaan ja Raaseporin taide- ja kulttuuritarjonta	8
2.2.1	Museot	9
2.2.2	Yksityiset galleriat ja määräaikaissäilytelyt	9
2.2.3	Muut kulttuuritapahtumat	10
2.3	Kronanin merkitys Raaseporin seudulle	11
3	VISIO, MISSIO JA STRATEGISET VALINNAT	12
3.1	Valtakunnallisesti merkittävä museo ja sitä ylläpitävä paikallinen..... kulttuurikeskus	12
3.2	Kulttuurielämän edistäminen Raaseporissa	12
3.3	Pääpaino Pohjoismaiden ja Itämeren alueen taiteessa	12
3.4	Ympäristöasioiden ja kestävän kehityksen korostaminen	14
3.5	Integraatio EKTAn ja Kulttuurikorttelin kanssa	14
3.6	Mahdollisuus taidekokoelmatoimintaan	15
4	TOIMINTAYMPÄRISTÖ: TRENDIT JA KILPAILU	16
4.1	Museoalan yleiset trendit	16
4.1.1	Kävijäkehitys	16
4.1.2	Digitalisaatio	16
4.1.3	Museot kokemuksina ja kohtaamispaikkoina	16
4.1.4	Museoklusteri ja markkinoinnin tarve	17
4.2	Lähellä olevat museot Suomessa	18
4.3	Raasepori vierailukohteena.....	19
4.4	Kävijälukujen markkinaosuus ja rajoittavat tekijät	20
4.4.1	Kävijälukujen markkinaosuus	20
4.4.2	Rajoittavat tekijät	20
4.5	Kiinnostuksen lisääntyminen lähimatkailua, ekologisuuutta ja..... kestävyyttä kohtaan	20
5	KOHDERYHMÄT, VIERAILIJATAVOITTEET JA TULOSTEN ARVIOINTI	22

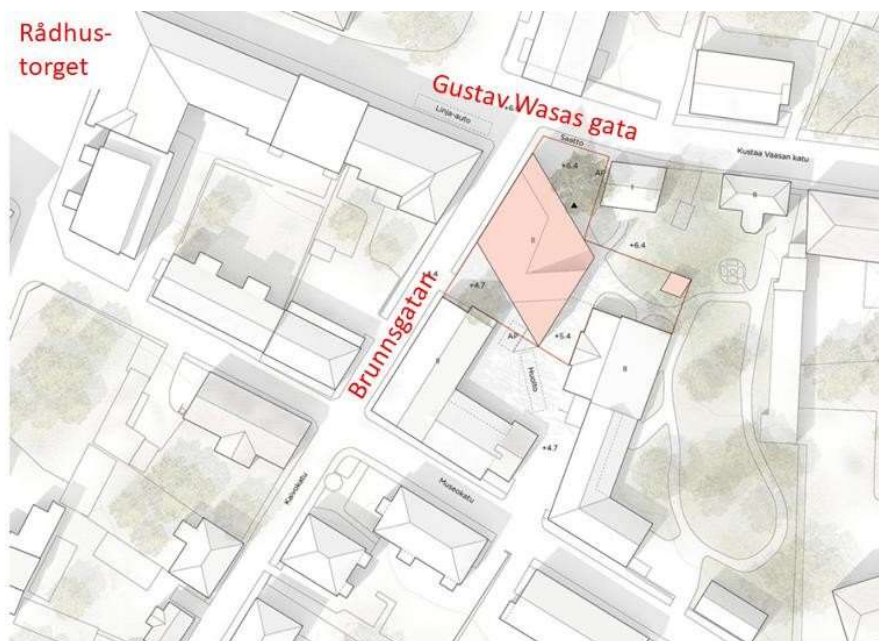
5.1	Tärkeimmät kohderyhmät	22
5.1.1	Kuntalaiset ja kesäturistit	22
5.1.2	Kulttuuriharrastajat muilta paikkakunnilta	22
5.1.3	Lapset ja nuoret	23
5.2	Vierailijatavoitteet ja tulosten mittarit	23
5.3	Ajattelutavan ja kulttuurin tavoitteet ja mittaaminen	23
6	TOIMINTA JA VIRKASALKKU.....	25
6.1	Kronanin taidenäyttelyt	25
6.2	Muut Kronanin näyttelyt	25
6.3	Eriyistäpahtumat (events) ja opastetut vuorot	26
6.4	Online-toiminta	26
6.5	Taidepedagoginen toiminta (mukaan lukien lasten aktiviteetit)	27
6.6	Kulttuurikorttelin täydentävät palvelut	27
6.7	Yhteistyö	28
6.8	”Raaseporin biennaali”	28
7	MARKKINOINTISTRATEGIA	30
7.1	Yleistä	30
7.2	Kronanin taidenäyttelyt	30
7.3	Yhteiset aktiviteetit muiden toimijoiden kanssa	31
8	RESURSSIT	32
8.1	Rakennus	32
8.2	Organisaatio	33
8.3	Henkilöstö	34
8.4	Verkosto	34
8.4.1	Näyttelytyö, läheiset yhteistyötahot ja muut	34
8.4.2	Markkinointi ja oheispalvelut, läheiset yhteistyötahot ja muut.....	35
9	RISKIANALYYSI	36
9.1	Yleiset riskit	36
9.1.1	Matkailijamäärien väheneminen	36
9.1.2	Yleinen taloudellinen kehitys	36
9.1.3	Muiden viihdemuotojen aiheuttama kilpailu (mm. digitaaliset palvelut)	36

9.1.4	Pienet kävijämäärät	36
9.2	Hankekohtainen SWOT-analyysi	37
10	TOIMINNAN TALOUS JA TALOUSARVIO	38
10.1	Talouden rakenne, sidosryhmät ja rahoitustoimet	38
10.1.1	Sidosryhmät	38
10.1.2	Raaseporin kaupungin tulosodotukset	38
10.1.3	Kaupungin ja muiden rahoittajien toimet	41
10.2	Toiminnan rahoitusmalli	42
10.3	Lippujen hinnat	42
10.4	Kaavamainen vuosibudjetti	43
11	Rakennusvaihe 2020–2022	44
11.1	Päätösten aikataulu 2020	44
11.2	Rakennushanke 2021–2022	44
11.3	Toiminta ja lanseerauskampanja	45
11.3.1	Valmistelu	45
11.3.2	Lanseeraus avajaisiin asti	45
11.3.3	Aloituskampanja 2022	46
11.4	Aikataulu 2020–2022	46

1 YHTEENVETO

Raaseporin kaupungissa valmistellaan Tammisaaren Raatihuoneentorin itäpuolella uuden rakennuksen rakentamista modernin taiteen ja nykytaiteen museota varten. Taidemuseo integroidaan Raaseporin kaupungin EKTA-museoon (Länsi-Uudenmaan museo), joka toimii myös Länsi-Uudenmaan alueellisena vastuumuseona. Taidemuseo ja EKTA tekevät myös tiivistä yhteistyötä Suomen ruotsinkielisillä ja kaksikielisillä alueilla, mukaan lukien samalla tontilla sijaitsevassa Galleri Elverketissä, taidenäyttelytoimintaa harjoittavan Stiftelsen Pro Artibus -säätiön kanssa.

Näin museotontille syntyy vahva kulttuurikortteli, joka pystyy vaikuttamaan Raaseporin kaupunkirakenteeseen ja kulttuurielämään sekä houkuttelemaan asiakkaita suurelta alueelta. Uudessa taidemuseossa on taidetta Pohjoismaista ja Itämeren alueelta. Taidemuseo korostaa ympäristöarvoja ja kestävää kehitystä. Toiminnan painopiste on julkisessa taidetoiminnassa, joka koostuu vaihtuvista näyttelyistä ja jossa hyödynnetään osapuolten kontaktiverkostoja.

Kuva: Uusi taidemuseo "Kronan" suunnitteilla Tammisaaren Raatihuoneentorin itäpuolen museokortteliin.

Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiö rakentaa ja maksaa rakennuksen, minkä jälkeen se lahjoitetaan kaupungille. Säätiö on myös luvannut juoksevaa taloudellista tukea toiminnalle. Rakennuksen suunnittelee arkkitehtitoimisto JKMM, jonka ehdotuksena on "Kronan", jossa on kaksi maanpäällistä kerrosta ja kellari. Kellarista on yhteys EKTA-museoon.

Kaupungin päätöstä asemakaavamuutoksesta ja lahjoituksen vastaanottamisesta odotetaan lähikuukausina.

Tulevaa toimintaa on valmisteltu yhteistyössä kaupungin, Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiön ja Stiftelsen Pro Artibus sr -säätiön kanssa. Käsillä oleva toimintasuunnitelma on laadittu Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiön toimeksiannosta ottaen huomioon muiden osapuolten näkemykset. Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiölle ja Stiftelsen Pro Artibus -säätiölle on tarkoitus antaa mahdollisuus vaikuttaa jatkuvasti uuden taidemuseon ja kulttuurikorttelin toimintaan EKTA-museoon perustettavan näyttelytoimikunnan kautta. Osapuolet uskovat, että uusi taidemuseo voi kävijäpotentiaalinsa myötä muodostua uudeksi kulttuuritarjonnan ja -matkailun keskittymäksi koko Raaseporissa. Nykyisin vastaava funktio on erityisesti Fiskarin taidekesityökeskittymällä ja Mustion linnan monipuolisella toiminnalla.

Kuva Raaseporin kaupunki Länsi-Uudellamaalla (kartan sinisten viivojen sisällä): Padva ja Kuivasto lännessä, Mustio ja Snappertuna idässä ja Tammisaari keskellä. Raaseporin eteläpuolella sijaitsee Hangon kaupunki (*Maanmittauslaitoksen kartta*)

Tavoitteena on, että rakennushanke käynnistyy vuoden 2021 alussa ja taidemuseo voi avautua yleisölle toukokuussa 2022.

Tässä paperissa käytetään taidemuseon työnimeä "Kronan". Lopullinen nimi on tarkoitus päättää vuoden 2021 aikana.

2 TAUSTA

2.1 Albert de la Chapelle, hänen taidekokoelmansa ja säätiö

Albert de la Chapelle (syntynyt 1933) on suomalainen genetikko, joka on kotoisin Tenholasta, Lindön tilalta, Raaseporissa. Hänet tunnetaan urauurtavasta työstään sytogenetiikassa, kromosomianalyysissä ja perinnöllisten sairauksien molekyyliallylyysissä, erityisesti sairauksissa, jotka ovat tavallisia Suomessa ja erittäin harvinaisia muualla. Hän oli Suomen ensimmäinen lääketieteellisen genetiikan professori Helsingin yliopistossa vuoteen 1997, jolloin hän muutti Yhdysvaltoihin johtamaan ihmisgeeneettistä syöpätutkimusta Columbuksen Ohio State University -yliopistossa, jossa hän toimii edelleen. Vuonna 1997 hän sai Suomessa akateemikon arvonimen.

Hänen tunnetuin saavutuksensa on hänen merkittävä osuutensa sellaisten geenien löytämisessä, jotka voivat aiheuttaa perinnöllistä syöpää paksusuolella, kohdussa ja eräissä muissa elimissä, eli Lynchin oireyhtymässä. Nämä löydökset (vuonna 1993) käynnistivät nykyään yleisesti käytössä olevien diagnostisten menetelmien kehittämisen ja pelastavat siten vuosittain kymmeniä tuhansia henkiä ympäri maailmaa.

Albert de la Chapelle oli naimisissa amerikkalaisen lääkärin ja syöpätutkijan Clara D. Bloomfieldin (1942–2020) kanssa. Bloomfield oli kansainvälisesti tunnettu leukemiatutkimuksen asiantuntija.

Kuva: Albert de la Chapelle ja Clara D. Bloomfield

Albert de la Chapelle perusti vuonna 2005 rahaston tukemaan ja edistämään laatutaidetta, kulttuuria ja sivistystä hänen kotiseudullaan Länsi-Uudellamaalla, jossa hänen sukunsa on elänyt yli 250 vuotta ja jossa hän edelleen viettää kesät ja pystyy kuitukaapelin avulla hoitamaan kansainvälisiä tutkimustehtäviään. Rahasto on vuosien mittaan hankkinut kokoelman maalauksia 1800-luvun lopusta ja siitä eteenpäin. Nämä taulut, joista monella on kytköksiä Länsi-Uuteenmaahan, on lahjoitettu Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo EKTAlle. Lisäksi rahasto on myös muulla tavoin tukenut museon toimintaa. Kokoelma näytettiin ensimmäisen kerran yleisölle EKTA-museossa kesällä 2018 järjestetyssä näyttelyssä.

Albert de la Chapelle perusti vuonna 2017 myös itsenäisen säätiön, Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiön, joka aikoo lahjoituksen myötä perustaa uuden taidemuseon (työnimellä Kronan) EKTAn museotontille Tammisaareen.

Albert de la Chapelle kypsytteli ajatusta kotiseudun ja taiteen tunteen yhdistäjästä. Eri maista saadun kokemuksen perusteella hän oli myös nähnyt, miten vahva taidemuseo voi monipuolisesti edistää paikkakunnan yhteiskunnallista elämää. Tässä yhteydessä myös kokemus hänen esi-isiansä perustaman Serlachiuksen taidesäätiön ja museon myönteisestä vaikutuksesta Mäntän kaupunkiin vaikutti asiaan.

Taidemuseolle järjestettiin arkkitehtikilpailu vuonna 2018. Voittaneen ”Kronan” -nimisen ehdotuksen teki arkkitehtitoimisto JKMM. Kilpailu päättyi maaliskuussa 2019. Sen jälkeen Raaseporin kaupunki on valmistellut tarvittavan asemakaava-muutoksen. Toimintaa on samalla valmisteltu yhteistyössä kaupungin, Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiön ja Stiftelsen Pro Artibus -säätiön kanssa.

2.2 Länsi-Uudenmaan ja Raaseporin taide- ja kulttuuritarjonta

Länsi-Uudellamaalla ja Raaseporissa on jo laaja museoiden, gallerioiden ja muiden kulttuuritapahtumien tarjonta. Erityisesti museot ja galleriat tarjoavat paljon toimintaa ympäri vuoden, mutta tällä hetkellä ohjelmatarjonta on kesällä selvästi suurempaa, kun kymmenet tuhannet kesävieraat lisäävät yleisön määrää.

Huolimatta korkeatasoisista taidegallerioista ja tilaisuuksista erityisesti Fiskarin ja Tammisaaren alueilla puuttuu alueelta yksinomaan taiteeseen keskittynyt, pysyvä ja kansallisesti merkittävä museo.

Olemassa olevan kulttuuritarjonnan toistuvia teemoja ovat alueen kulttuurihistoria, design ja taidekäsitteet sekä kestävä kehitys. Kunnianhimoisella tavoitteellaan ja keskittymisellään lähialueen taiteeseen sekä kestäväan kehitykseen Kronanin odotetaan sopivan hyvin yhteen olemassa olevan kulttuuritarjonnan kanssa ja täydentävän sitä.

2.2.1 Museot

Länsi-Uudenmaan maakuntamuseon toimialueella toimii tällä hetkellä kuusi ammatillista museota: Raaseporin museo/EKTA sekä Fiskarsin museo Raaseporissa, Hangon museo, Lohjan museo (mukaan lukien Tytyrin kaivosmuseo), Vihdin museo ja Karkkilan ruukkimuseo Senkka. Ammatillisten museoiden lisäksi vapaaehtoisten voimin toimivia paikallisia kotiseutumuseoita on noin 30.

Raaseporin museo/EKTA järjestää näyttelyrakennuksessaan (EKTA) Tammisaaren museotontilla kulttuurihistoriaan, historiaan, taiteeseen ja luontoon liittyviä teemanäyttelyitä. Näiden vaihtuvien näyttelyiden lisäksi Raaseporin museo tarjoaa Tammisaaren museotontilla kaksi pysyvää näyttelyä ("Kaikkien aikojen Raasepori" ja "Helene Schjerfbeck – Elämä ja taide") sekä kaksi historiallista interiööriä. Lisäksi on tarjolla Forngårdenin talomuseo Snappertunassa ja opastettuja vierailuja kokoelmakeskus Leiraksessa Tammisaaren Koivuniemessä.

Hangon museo, Lohjan museo ja Vihdin museo järjestävät kukin vuosittain 2–3 kulttuurihistoriallista näyttelyä ja/tai taidenäyttelyä. Fiskarsin museo ja Karkkilan ruukkimuseo Senkka tarjoavat vaihtelevien kulttuurihistoriallisten näyttelyiden lisäksi myös kukin pysyvän historiallisen näyttelynsä. Fiskarsin museo tarjoaa Fiskarissa ympärivuotisesti myös museopedagogista toimintaa.

Fiskarissa on vuodesta 2019 lähtien toiminut myös Karin Widnäsän Keramiikkamuseo KWUM, joka esittää Karin Widnäsän oman keramiikan lisäksi vaihtelevia sekä suomalaisten että ulkomaisten keraamikkojen näyttelyitä.

2.2.2 Yksityiset galleriat ja määräaikaisnäyttelyt

Tammisaaressa EKTA-museon vieressä on Pro Artibus -säätiön taidekeskus ja Galleria Elverket, jossa järjestetään vuosittain 4–6 taidenäyttelyä sekä muita yleisötilaisuuksia sekä lapsille että aikuisille. Galleriarakennuksessa on myös Stiftelsen Pro Artibus -säätiön toimisto sekä konservaattorin ateljee. Pro Artibus tekee myös muuta yleisötyötä ja taidekasvatusta lähialueen perheille, päiväkodeille ja kouluille.

Fiskarissa toimii useita yksityisiä gallerioita, taiteilijoita ja taidekäsityöläisiä, jotka tarjoavat monipuolisia kulttuurielämyksiä ja tapahtumia ympäri vuoden. Näistä tunnetuimpia ovat ”Fiskarsin käsityöläisten, muotoilijoiden ja taiteilijoiden osuuskunta ONOMAn”, kesänäyttely, jossa keskitytään johonkin ajankohtaiseen teemaan – esim. vuonna 2020 kesänäyttely ”NIITTY” ilmastokriisin haasteisiin ja vaihtoehtoihin tulevaisuuden mahdollisuuksiin.

Vuonna 2019 järjestettiin myös ensimmäinen Fiskarsin Village Art & Design Biennale, joka yhdistää muotoilun ja nykytaiteen sekä pyrkii tarjoamaan paikallisen kohtaamispaikan taiteilijoille ja taiteen ystäville. Tapahtuma korostaa kestävästä kehitystä ja monimuotoisuutta ja esitteli vierailijoille vuonna 2019 lähes sata taiteilijaa ja muotoilijaa ympäri maailman. Biennaali järjestetään uudelleen vuonna 2021.

Karjaalla Raaseporin kaupunki rakentaa yhdessä yksityisten rahastojen kanssa uuden Uusi Fokus -nimellä kulkevan kulttuuritalon. Pohjan Pinjaisissa on käynnissä monipuolisen konferenssi- ja kulttuurikeskuksen kehittäminen.

2.2.3 Muut kulttuuritapahtumat

Edellä mainittujen museoiden, gallerioiden ja taidetapahtumien lisäksi alueella järjestetään lukuisia muita vuosittaisia kulttuuritapahtumia. Näitä ovat muun muassa:

- Konstrundan (syksyllä), jonka yhteydessä taiteilijat, käsityöläiset ja muotoilijat koko Raaseporissa avaavat yleisölle ateljeensa ja työpajansa;
- Tammisaaren Elokuvajuhlat Tammisaareissa (talvella);
- Tammisaaren Kesäkonsertit Tammisaareissa ja Fiskarissa (kesällä);
- Näyttämötaiteen festivaali Hangö teaterträff (kesällä);
- Kirjallisuustapahtumat Kirjakekkerit Karjaalla (yleensä keväällä) ja Bokkalaset Tammisaareissa (syksyllä);
- Joulumarkkinat mm. Tammisaareissa ja Fiskarissa sekä Mörbyn luomutilalla;
- kesäteatterit, mm. Raaseporin kesäteatteri ja Mustion linnan kesäteatteri;
- muut vaihtelevat musiikkitapahtumat.

Lisäksi monipuolista kulttuuritarjontaa on tarjolla säännöllisesti muun muassa Tammisaaren Kulttuuritalo Kareliassa, Karjaan TryckeriTeaternissa sekä Tammisaaren Bio Forum- ja Karjaan Bio Pallas -elokuvateattereissa.

2.3 Kronanin merkitys Raaseporin seudulle

Albert de la Chapellen lahjoituksen tarkoituksena on antaa Raaseporille korkeatasoinen, ainutlaatuinen ja kansallisesti merkittävä taidemuseo ja siten edistää Raaseporin kulttuurielämää. Tämä saavutetaan yhdistämällä arkkitehtonisesti ainutlaatuinen museorakennus taiteellisesti kunnianhimoiseen näyttely-tarjontaan ja muuhun siihen liittyvään ympärivuotiseen toimintaan sekä määrätietoisella markkinoinnilla.

Tämä tarkoittaa sitä, että Kronan lisää Raaseporin näkyvyyttä sekä kansallisesti että kansainvälisesti (ja siten myös alueen vetovoimaisuutta matkakohteena). Kuten on jo todettu, Raaseporilla (ja Länsi-Uudellamaalla yleensä) ei tällä hetkellä ole valtakunnallisesti merkittävää taidemuseota, joka toimisi ”vetonaulana” ja houkuttelisi kävijöitä lähiympäristön ulkopuolelta.

Fiskarin taidekäsityö- ja designkeskittymä tunnetaan sekä kansallisesti että kansainvälisesti hyvin, mutta sillä ei ole imagollista yhteyttä muuhun Raaseporiin. Kronan ja Fiskars täydentävät toisiaan tavalla, joka mahdollistaa koko Raaseporin imagon kehittämisen kulttuurillisesti kiinnostavana matkakohteena sekä Suomen rajojen sisällä että sen ulkopuolella sekä houkuttelevana paikkana nuorille perheille ja yrittäjille. Kronanista voi siten tulla ikoni vahvemman alueellisen itsetunnon rakentamisessa ja nuoren luovan asutuksen houkuttelemisessa. On monia esimerkkejä siitä, että merkittävä panostus modernin taiteen ja nykytaiteen museoon on onnistunut täyttämään tämän tehtävän niin suurissa kuin pienissäkin kaupungeissa, Suomen Mäntästä tunnettuihin ulkomaisiin kaupunkeihin, kuten Espanjan Bilbaoon.

3 VISIO, MISSIO JA STRATEGISET VALINNAT

3.1 Valtakunnallisesti merkittävä museo ja paikallinen kulttuurikeskus

Albert de la Chapellen visio on, että Kronanista tulee valtakunnallisesti merkittävä modernin taiteen ja nykytaiteen museo, joka toimii samalla myös paikallisena kulttuurikeskuksena Raaseporissa. Museon avulla Raaseporista kehitetään niin kansallisesti kuin muuallakin Pohjois-Euroopassa runsaasta kulttuurielämästä tunnettu matkakohde ja vetovoimainen asuinalue.

3.2 Kulttuurielämän edistäminen Raaseporissa

Kronan tulee tarjoamaan taide-elämyksiä paikkakuntalaisille sekä edistämään näyttelyillä ja niihin liittyvillä tapahtumilla yhteiskuntaelämää monella tasolla, ajattelusta ja kulttuurista talouteen. Kokoamalla vierailijoita myös muilta paikkakunnilta Kronan vahvistaa tietoisuutta Raaseporista ja itsetietoisuutta Raaseporissa.

Alueellisella mutta kansainvälisellä näyttelyprofiilillaan Kronan mahdollistaa vaihdot (mukaan lukien fyysiset tapaamiset) Raaseporin asukkaiden ja niiden taiteilijoiden välillä, joiden teoksia esitetään museossa, sekä heidän taustayhteisöjensä kanssa.

Kronan edistää rakennuksellaan ja kunnianhimoisella näyttelyprofiilillaan koko Kulttuurikorttelin näkyvyyttä Raaseporissa ja piristää kaupunkikuvaa. Rakennus tulee olemaan luonteeltaan selkeästi julkinen ja kytkeytymään ajattomasti kaupungin rakenteeseen vahvistavalla, elävöittävällä ja kauniilla tavalla.

3.3 Pääpaino Pohjoismaiden ja Itämeren alueen taiteessa

Kronan järjestää pääosin modernin taiteen ja nykytaiteen näyttelyitä, joissa keskitytään Pohjoismaiden ja Itämeren alueen taiteeseen. Tällä tarkoitetaan Suomen ja muiden Pohjoismaiden lisäksi Baltiaa, Luoteis-Venäjää, Pohjois-Saksaa ja Puolaa.

Kuva: Raaseporin Kronan ja museon maantieteellinen painopistealue
Pohjoismaat ja Itämeren alue (*Google Earth taustakartta*)

Erikoistuminen, joka käytännössä tarkoittaa epävirallista työnjakoa muiden lähimuseoiden kanssa, perustuu seuraaviin seikkoihin:

- Nykymaailmassa, jossa taidemuseot kilpailevat keskenään ja toisaalta muiden viihdemuotojen kanssa, on selvää, että ”taide” yleensä tai epämääräinen keskittyminen ”moderniin taiteeseen ja nykytaiteeseen” eivät riitä tavoiteltuihin yleisömääriin ja maineeseen. Kunnianhimoiset museot, kuten Kronan, tarvitsevat selvästi erikoistuneen profiilin (brändin).
- Erikoistuminen Pohjoismaiden ja Itämeren alueen taiteeseen sopii hyvin yhteen Albert de la Chapellen toiveen kanssa korostaa kotiseudun kulttuuriperintöä ja on luontevaa Raaseporissa, jonka maantieteellinen sijainti lounaisimmassa Suomessa ja historia tärkeänä kauppapaikkana (Tammisaari merenkäynti- ja kauppakaupunkina, Karjaa rautatiekeskuksena ja Fiskari–Pinjainen–Pohja yhtenä Suomen työpajateollisuuden keskuspisteenä) on mahdollistanut jatkuvaa vaihtoa kansainvälisen lähialueen kanssa. Tämä on asia, mikä nykyään unohtuu helposti, kun alueen satamatoiminta on keskittynyt yhä enemmän naapurikaupunkiin, Hankoon.
- Suomessa yhdelläkään museolla ei tällä hetkellä ole samanlaista profiilia, mutta yleinen kiinnostus näitä lähialueita kohtaan on kuitenkin suurta. Kronanin erikoistuminen täyttää siis ilmeisen avoimen markkinaraon Suomessa, kun taas alueen kunnat voivat Tammisaaren läheisyyden ansiosta konkreettisesti edistää sekä fyysistä taiteilijayhteyttä (esim. taiteilijavierailut ja seminaarit) ja matkailua esim. Tukholmasta, Baltiasta ja Pietarista.

Tämä suuntaus ei lukitse Kronanin toimintaa, mutta se näkyy vähintään yhdessä näyttelyssä vuosittain. Vaikka museon pääasiallinen taiteellinen suuntautuminen ja brändi rakentuvat Pohjoismaiden ja Itämeren alueen modernin ja nykyaikaisen ympäristön, museo voi kuitenkin järjestää näyttelyitä, joissa on muita teemoja (kuten vanhempi taide, design ja arkkitehtuuri).

3.4 Ympäristöasioiden ja kestävän kehityksen korostaminen

Albert de la Chapellen toiveena on, että ympäristötietoisuus ja kestävä kehitys heijastuvat sekä taidemuseon näyttelytoimintaan että muuhun toimintaan.

Tämä tarkoittaa sitä, että tätä koskevat ohjelmat on laadittava seuraaville osa-alueille:

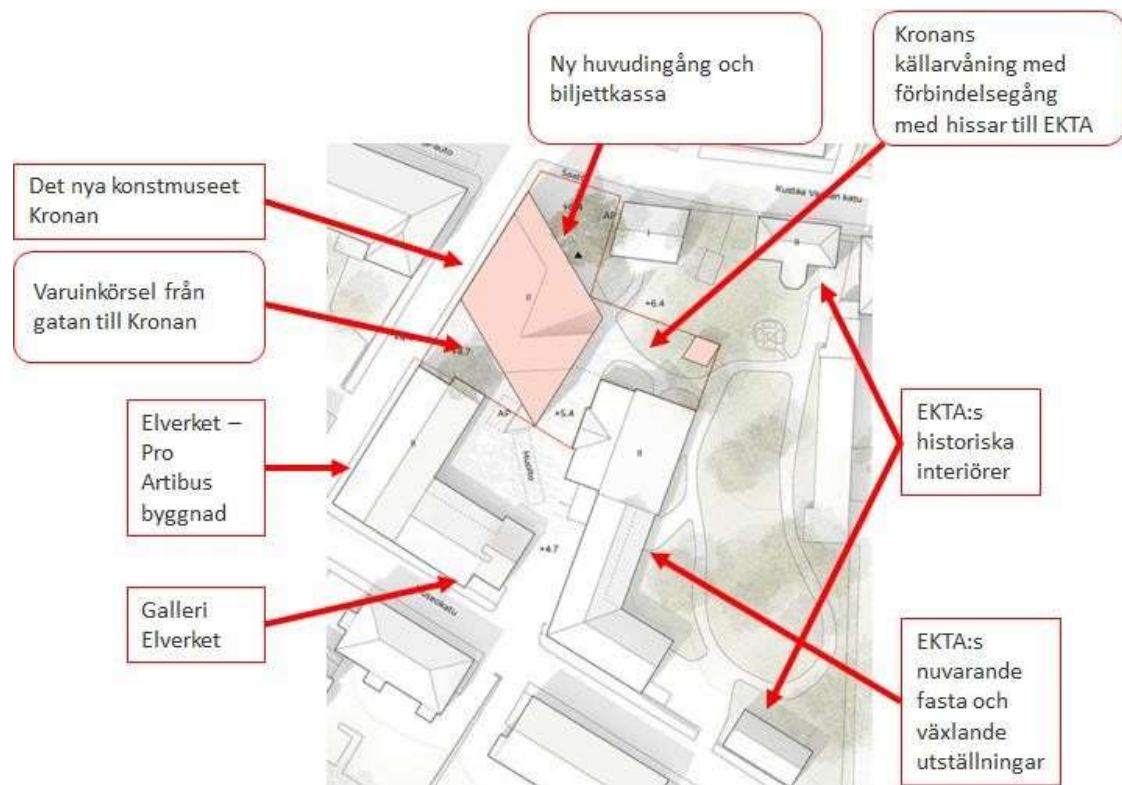
- luonnollisesti näyttelytoiminnalle sekä yksittäisille näyttelyille;
- markkinoinnille ja muulle oheistoiminnalle, sekä
- rakennusprojektille;
- EKTA-museon muulle toiminnalle museotontilla, koska Kronan integroidaan EKTA-museoon.

Taide ja taidemuseo välittävät ajatuksia. Taidemuseon tehtävänä on tukea ympäristötietoisuutta ja kestävästä kehityksestä. Raaseporissa, jossa on satojen kilometrien pituinen merenranta, paikkakuntalaiset ja kesävieraat näkevät konkreettisesti Itämeren ympäristöongelmat.

3.5 Integraatio EKTAn ja Kulttuurikorttelin kanssa

Kronanin rakentaminen osaksi kaupungin EKTA-museota (itsenäisen laitoksen sijaan) tuo merkittäviä synergiaetuja, kun Kronanin ei tarvitse kaksinkertaistaa tarvittavia perustoimintoja, kuten lipunmyyntiä, museomyymälää, teknisiä palveluja ja hallintoa.

Sijoittaminen olemassa olevalle museotontille Tammisaareen ja fyysinen integraatio EKTAn kanssa tuovat myös kävijöille merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Kävijöiden kannalta yhteinen tontti, pääsisäänkäynti ja lipunmyynti ovat hyvä ratkaisu tavoittaa uusi taidemuseo, laajan näyttelyprofiilin EKTA-museo sekä myös Galleri Elverket näyttelyineen (ilmainen sisäänpääsy) sekä muut Kulttuurikorttelin tapahtumat. Hyvällä suunnittelulla teemat voivat tukea toisiaan ja kiinnostaa samaa yleisöä, vaikka markkinointi kohdistuu osittain eri kohderyhmille ja laajentaa siten yleisövirtaa.

Kuva: Uusi taidemuseo Kronan ja muut näyttelyt tulevassa Kulttuurikorttelissa

3.6 Mahdollisuus taidekokoelmatoimintaan

Kronanilla ei ole alkuvaiheessa resursseja eikä museotontilla ole tilaa oman taidekokoelman laajamittaiseen rakentamiseen. (Tosin Kronan/EKA voi vastaanottaa lahjoituksia, joita säilytetään EKTAn varastotiloissa Leiraksessa.) Museo voi kuitenkin itse tehdä hankintoja, mikäli erillistä rahoitusta on saatavilla, esimerkiksi osallistuvilta taiteilijoilta näyttelytoiminnan yhteydessä.

4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ: TRENDIT JA KILPAILU

4.1 Museoalan yleiset trendit

4.1.1 Kävijäkehitys

Museotilastot osoittavat, että vuosittaisten museokäyntien määrä on kasvanut Suomessa tasaisesti viimeisen vuosikymmenen aikana, 4 869 000 käynnistä vuonna 2010 7 616 000 käyntiin vuonna 2019 (56 %:n kasvu). Taidemuseoiden osalta kasvu on ollut erityisen voimakasta, 1 383 000 käynnistä vuonna 2010 2 637 000 käyntiin vuonna 2019 (91 %).

Yleiset kuluttajatilastot viittaavat kuitenkin siihen, että kasvu johtuu lähinnä siitä, että taideharrastajat tekevät vuosittain aiempaa enemmän vierailuja, kun taas museokävijöiden osuus väestöstä on todellisuudessa laskenut. Vuonna 2009 43 % suomalaisista oli käynyt taidemuseossa tai -näyttelyssä viimeisen vuoden aikana, mutta vuonna 2017 vastaava osuus oli laskenut 38 prosenttiin.

4.1.2 Digitalisointi

Digitalisaatiokehitys vaikuttaa museoalaan monin tavoin. Digitaalinen viihde (tietokonepeleistä ja sosiaalisesta mediasta suoratoistopalveluihin jne.) kilpailee museoiden kanssa ihmisten mielenkiinnosta ja ajankäytöstä, mutta digitalisaatiokehitys luo myös mahdollisuuksia museoille laajentaa tarjontaansa ja tavoittaa myös yleisöä, joka ei maantieteellisen etäisyyden tai perinteisten museovierailujen kiinnostamattomuuden vuoksi yleensä käy museossa. Museon näyttelyt ja muut kokemukset voivat sisältää digitaalisia elementtejä tai ne voidaan toteuttaa jopa kokonaan digitaalisessa muodossa. Digitaalisten kanavien kuten verkkosivujen, sähköpostiuutiskirjeiden ja sosiaalisen median käyttö antaa museoille myös paremmat mahdollisuudet markkinointiin ja suoraan kommunikointiin (potentiaalisen) yleisönsä kanssa.

4.1.3 Museot kokemuksina ja kohtaamispaikkoina

Taidemuseoiden pääasiallisena tehtävänä on edelleen taide-esineiden kerääminen, säilyttäminen, niistä huolehtiminen ja niiden esittäminen, mutta nykyään ne ovat myös paikkoja kohtaamisille sekä uusien ideoiden, näkökulmien ja kokemusten vaihdolle taiteen ja yleisön, vanhojen ja nuorten, taiteilijoiden ja yleisön välillä.

Taidemuseot luovat mielekkäitä suhteita eri alojen välillä keskustelun luomiseksi ja maailman ymmärtämisen laajentamiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa, että näyttelyt voidaan yksittäisen taiteilijan tai kokoelman lisäksi rakentaa yhtä hyvin jonkin ajankohtaisen teeman ympärille.

Samasta syystä on käynyt myös tavalliseksi, että museot järjestävät tai osallistuvat näyttelytoimintansa lisäksi tilaisuuksiin (luennoista ja keskustelutilaisuuksista taidejoogaan ja/tai teatteriesityksiin) sekä lasten että aikuisten taidekasvatukseen.

Tämä ajattelutapa heijastaa ja heijastuu myös siihen, että taideteos voi nykyään olla itsessään esine, mutta sitä voidaan esittää yhtä hyvin taiteilijan/taiteilijoiden järjestämän esityksen yhteydessä performanssina. Taideteos synnyttää välittömän aistivaikutelman ja lisäksi ajatuksia – tämän taitelija tai näytteilleasettaja voi tehdä tietoisesti tai tiedostamattaan. Taideteoksia esitetään perinteisesti paikan päällä taidemuseossa, mutta nykyään myös muilla tavoin (esim. kuvina internetissä).

Koska museokäynnit merkitsevät taloudellista investointia ja myös – ainakin fyysisen museokäynnin yhteydessä – vierailijoilta vaaditaan tiettyä ponnistusta, vierailijat haluavat usein yhdistää taideteosten katselun kokonaisvaltaiseen elämykseen. Tämä käsittää tällöin yleensä myös museorakennukseen tutustumisen, muutaman tunnin kävelyn ja ravintolassa käynnin, mutta siihen voisi sisältyä myös käyntejä muissa lähialueen museoissa tai muissa kulttuurikohteissa useamman päivän aikana.

4.1.4 Museoklusteri ja markkinoinnin tarve

Lisääntyvässä kilpailussa niin museoiden kesken kuin museoiden ja muiden viihdemuotojen välillä museoiden laatu- ja resurssivaatimukset ovat kasvaneet. Jotta museot voivat houkutella kävijöitä, niiden on kyettävä tarjoamaan laadukasta toimintaa ja markkinoimaan toimintaa tehokkaasti. Koska tällaisten panostusten rahoitus edellyttää yleensä suurempaa, laajemmalla alueella houkuteltavaa kävijämäärää, yhteistyö maantieteellisesti läheisten museoiden välillä on yleistynyt samoin kuin säännönmukaisten museokeskusten tai -keskittymien luominen, jotta kävijöille voidaan tarjota saman matkan aikana useita elämyksiä. Suomalaisena esimerkkinä voidaan mainita vuonna 1996 avattu Tampereen Museokeskus Vapriikki, joka tarjoaa tänä päivänä yleisölle 14 samanaikaista näyttelyä historiasta teknologiaan ja luonnontieteisiin.

4.2 Lähellä olevat museot Suomessa

Maantieteellisellä alueella, jolta Kronanin odotetaan houkuttelevan kävijöitä Suomessa (ks. kohta 5.1), on tällä hetkellä jo useita taidemuseoita, mukaan lukien moderniin taiteen ja nykytaiteen museoita (vaikkakaan ei Kronanin profiilia vastaavia, eli Pohjoismaiden ja Itämeren alueen taiteeseen keskittyviä). Niitä voidaan jossain määrin pitää kilpailijoina, mutta ne tarjoavat myös tärkeää tietoa ja oppeja, joita hyödynnetään Kronanin toiminnan suunnittelussa.

Seuraavia vertailuja voidaan tehdä Museoviraston vuosittain julkaiseman laajan Museotilaston avulla. Alla olevassa luettelossa olevien museoiden valinta on subjektiivinen, koska käytännössä todellinen kilpailu muodostuu monista muuttujista, kuten ajankohtaisista näyttelyistä, vuosittaisista markkinointipanoksista ja kohderyhmien valinnasta.

Museo	Näyttelytoiminnan pääasiallinen suuntaus	Sijainti	Kävijä- määrä 2019	Talousarvion kokonaiskustannuspuoli 2019 euroa	Talousarvion kokonaiskustannuspuoli/kävijä 2019 euroa
Kiasma	Nykytaide	Helsinki	378 509	Osa Kansallisgalleriaa	
Kansallisgalleria (3 museon summa)	Taide	Helsinki	808 415	33 566 934	41,52
HAM	Moderni taide ja nykytaide	Helsinki	188 065	8 883,320	47,24
Amos Rex	Moderni taide ja nykytaide	Helsinki	315 235	6 459 487	20,49
Didrichsenin taidemuseo	Taide	Helsinki	49 880	889 501	17,83
EMMA	Moderni taide ja nykytaide sekä design	Espoo	135 019	4 696 343	34,78
Salon taidemuseo	Taide	Salo	36 726	994 341	27,07
WAM Wäinö Aaltonen	Moderni taide ja nykytaide	Turku	43 635	Osa Turun museokeskusta	
(Turun museokeskus summa)	Monipuolinen	Turku	383 467	11 577 892	30,19
Turun taidemuseo	Taide	Turku	56 863	1 227 958	21,60
Tampereen taidemuseo	Taide	Tampere	132 324	4 793 180	36,22

Sara Hildénin taidemuseo	Moderni taide ja nykytaide	Tampere	42 355	2 011 183	47,48
-------------------------------------	-------------------------------	---------	--------	-----------	-------

Serlachius-museot	Moderni taide, nykytaide sekä teollisuus-historia	Mänttä	82 445	9 290 026	112,68
--------------------------	---	--------	--------	-----------	--------

Taulukko	Johtavat taidemuseot, joilla on samankaltainen profiili ja jotka sijaitsevat Kronanin maantieteellisellä kilpailualueella (<i>Museotilastot</i>)
-----------------	--

Tässä yhteydessä on myös syytä huomata, että EKTAn nykyinen vuotuinen kävijämäärä on yleensä noin 20 000 osin museotontilla ja osin muualla kaupungissa (2018; vuonna 2019 kävijämäärä oli rakennuksessa tehtyjen muutostöiden vuoksi pienempi). Kun EKTA järjesti vuonna 2009 tiedotusvälineissä laajasti huomioidun kesänäyttelyn Helene Schjerfbeckistä, kyseisen vuoden kävijämäärä oli 40 000.

4.3 Raasepori vierailukohteena

Panostus Kronaniin taidemuseona Tammisaaressa, jossa kävijämäärästä odotetaan korkeita, nojaa useisiin seikkoihin.

Raasepori tunnetaan jo nykyisin luonnostaan, historiastaan ja kulttuuristaan. Kaupungin väestömäärä kasvaa joka kesä kymmenien tuhansien kesävieraiden ansiosta. Alueella on myös useita tunnettuja vierailukohteita, kuten Fiskars, Raaseporin linna ja Hanko, joka tunnetaan kesäkaupunkina ja sotamuistomerkeistään. Bromarvissa on myös muistomerkki Riilahden vuoden 1714 meritaistelusta, jolla on suuri ideologinen merkitys Pietarin kaupungille. (Meritaistelu toi Venäjän laivastolle sen ensimmäisen voiton, jota muistetaan joka vuosi suurella laivastoparaatilla Pietarissa.) Raaseporissa on myös voimakkaasti kasvavaa taidekäsityön, luomulähiruoan ja muiden kestävään kehitykseen liittyvien tuotteiden pienyritystoimintaa, joka sopii hyvin Kronanin suunniteltuun profiiliin.

Näin ollen sekä Raasepori että Länsi-Uusimaa tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia niin päiväkäynteihin kuin pidemmille vierailuille. Maantieteellisesti Tammisaari on 3 miljoonan potentiaalisen päiväkävijän ulottuvilla Suomessa (ks. kohta 5.1).

4.4 Kävijämäärien markkinaosuus ja rajoittavat tekijät

4.4.1 Kävijämäärien markkinaosuus

Ottamatta huomioon kauempaa tulevia vierailijoita (esim. Tukholman ja Pietarin alueilta) budjetointiin sisältyvä 33 000 vierailijan vuotuinen tavoite muilta paikkakunnilta on 1 prosentti mainitusta 3 miljoonasta. Yhteensä 50 000 käyntiä vuodessa vastaa puolestaan 0,7 % Suomen museokäyntien kokonaismäärästä vuonna 2019. (Vertailu tulisi tehdä kaikkien museoiden tasolla, ei vain taidemuseoiden tasolla, sillä Kronanista tulee osa EKTaa, joka tarjoaa myös muita näyttelyitä.)

4.4.2 Rajoittavat tekijät

Koska Raaseporissa ei ole suoraa joukkoliikennettä eri matkailukohteiden välillä, on autottomille myös vähemmän houkuttelevaa tehdä itsenäisesti kokopäiväisiä vierailuja. Laajennettu linja-autoyhteys Tammisaaren ja Fiskarin välillä mahdollistaisi kokopäiväisen vierailun, jossa esimerkiksi vierailun Tammisaaren Kronanissa voisi yhdistää vierailuun KWUM-keramiikkamuseossa ja ONOMAn kesänäyttelyssä.

Yöpyvien matkailijoiden houkuttelemista rajoittaa tällä hetkellä yöpymiskapasiteetin rajallisuus (hotellit ja muut), erityisesti kesäaikaan Tammisaarella (ja Hangossa). Tämän ei odoteta muuttuvan lähivuosina, koska yöpymiskapasiteetin lisääminen vaatii lyhyeen sesonkiin (kesään) verrattuna merkittäviä investointeja ja monissa tapauksissa myös asemakaavamuutoksia. Yöpymistä sisältävää ryhmämatkailua on siis kehitettävä yhteistyössä eri majoitusalan toimijoiden kanssa koko Raaseporissa. Tämä on kuitenkin täysin mahdollista myös asiakaskokemuksen kannalta, sillä kiinnostavia kohteita on myös hajanaisesti, ja yksittäiset siirtymät jäävät kuitenkin vain muutamien kymmenien kilometrien pituisiksi.

4.5 Kiinnostuksen lisääntyminen lähimatkailua, ekologisuutta ja kestävyyttä kohtaan

Kiinnostus lähimatkailua kohtaan on kasvanut useita vuosia, kun matkailu on yleisesti lisääntynyt ja yhä useammat ovat tulleet tietoisiksi erityisesti lentomatkailun haitallisesta ympäristövaikutuksesta. Tämä kehitys on luonnollisesti kiihtynyt vuonna 2020 koronapandemian vuoksi, mutta suuntauksen odotetaan kuitenkin jatkuvan myös sen jälkeen, kun kaikki kansainvälisten matkojen rajoitukset on poistettu.

Tämän trendin odotetaan olevan Kronanin kannalta monin tavoin positiivinen. Lisääntyvä matkailu lähialueella (ml. muut Pohjoismaat ja Baltia) lisää suomalaisten kiinnostusta lähialueita ja niiden kulttuuria kohtaan, mikä lisää laadukkaiden Pohjoismaiden ja Itämeren alueen taiteen näyttelyiden kysyntää. Kiinnostuksen viikonloppumatkakohteisiin (1–2 yöpymistä) pääkaupunkiseudun ja muiden väestökeskusten läheisyydessä odotetaan myös kasvavan, kun vastaavia lyhyitä lentomatkoja pidetään vähemmän houkuttelevina. Kronanin ympäristöasioiden ja kestävän kehityksen korostaminen sopii hyvin tähän kehitykseen.

5 KOHDERYHMÄT, KÄVIJÄTAVOITTEET JA TULOSTEN ARVIOINTI

5.1 Tärkeimmät kohderyhmät

5.1.1 Kuntalaiset ja kesäasukkaat

Kuntalaisten ja kesäasukkaiden odotetaan käyvän Kronanissa kauppakäyntien ja muiden Tammisaaren-vierailujen yhteydessä tai osallistuvan ryhmävierailuihin yhdistysten kautta. Kaupunki järjestää myös ryhmävierailuja koululaisille.

5.1.2 Kulttuuriharrastajat muilta paikkakunnilta

Kronanin odotetaan houkuttelevan myös kulttuuri- ja lähimatkailuharrastajia muualta kuin Raaseporista. Tällaisten vierailijoiden odotetaan käyvän joko (a) vain Kronanissa/Kulttuurikorttelissa ja jossain lähistöllä olevassa ravintolassa sekä ostoksilla/kävelyllä Tammisaaressa tai (b) 1–3 muussa nähtävyydenkohteessa Raaseporissa/sen läheisyydessä, kuten Hangossa, Raaseporin linnassa ja Fiskarsin taidekasityökylässä.

Tammisaaren ja Raaseporin yöpymismahdollisuuksien rajallisen tarjonnan vuoksi arvioidaan kuitenkin, että suurin osa näistä kävijöistä jää enintään yhdeksi päiväksi. Yhden päivän käynnin realistinen etäisyys on enintään 3 tunnin yhdensuuntainen matka, ts. tämä tarkoittaa Porin, Tampereen ja Kouvolan välisen linjan etelä- ja länsipuolella olevia paikkakuntia. Näiden vierailijoiden odotetaan matkustavan joko yksin, perheinä tai muina pienryhminä pääosin omalla autolla tai suurempina ryhminä omalla kuljetuksella (bussi).

Kronanin keskittyminen Pohjoismaiden ja Itämeren alueen taiteeseen mahdollistaa kuitenkin myös kävijöiden houkuttelemisen Suomen rajojen ulkopuolelta. Yöpymiskapasiteetin puutteen vuoksi markkinointia tullaan kuitenkin kohdistamaan ensisijaisesti ulkomaalaisille matkailijoille, jotka jo oleskelevat edellä määritellyllä yhden päivän käyntialueella, sekä mm. Tukholman, Viron ja Pietarin alueiden taiteen ystäville, jotka voidaan houkutella yöpymään tietyn näyttelyn vuoksi. Tässä yhteydessä voidaan mainita, että Raaseporin kaupunki on tunnistanut Ruotsin vierailijaryhmien potentiaalin, joka tekee useamman päivän matkan Suomeen Tukholmasta laivalla joko Turkuun tai Helsinkiin ja jolla on ohjelmaa Lounais-Suomessa ja palaa Tukholmaan laivalla toisen kaupungin kautta.

5.1.3 Lapset ja nuoret

Lasten ja nuorten odotetaan käyvän Kronanissa sekä perheidensä (ensisijaisesti kuntalaiset ja kesäasukkaat, mutta myös kauempaa tulevat vierailijat) kanssa että Raaseporin kaupungin järjestämien ryhmäkäyntien yhteydessä.

5.2 Kävijätavoitteet ja tulosten mittarit

Kokonaiskävijämäärän tavoite on 50 000 käyntiä vuodessa. Tämä merkitsee 30 000 kävijän vuosittaista lisäystä EKTAn nykyiseen tavanomaiseen vuosittaiseen kävijämäärään.

Kuntalaisten ja kesäasukkaiden odotetaan kattavan noin kolmasosan kävijämäärästä (noin 17 000 kävijää vuodessa). Muilta paikkakunnilta tulevien vierailijoiden odotetaan kattavan kaksi kolmasosaa kävijämäärästä (noin 33 000 kävijää vuodessa). Kävijöistä 30 prosentin (15 000 käyntiä) odotetaan maksavan täyden hinnan, kun taas 20 prosenttia (10 000 käyntiä) ostaa alennuslipun. Museokortilla arvioidaan vierailevan 20 prosenttia (10 000 vierailua) ja maksutta 30 prosenttia (15 000 vierailua).

On huomattava, että näissä luvuissa ei oteta huomioon sitä, haluavatko yksittäiset kävijät ensisijaisesti vierailla Kronanin taidenäyttelyssä tai muussa Kulttuurikorttelin näyttelyssä. Pääsylippu oikeuttaa tutustumaan sekä Kronaniin että EKTAn jo olemassa oleviin näyttelytiloihin sekä Galleri Elverketiin (ilmainen). Tavoite ja arviot eivät kuitenkaan sisällä sellaisia mahdollisia vierailijoita, jotka vierailevat vain Galleri Elverketissä (ts. eivät osta pääsylippua).

Kävijämääriä ja -jakaumaa seurataan kolmella tavalla: (a) lipunmyynnin kautta, (b) vierailijakyselyjen perusteella sekä (c) yhteistyössä toimivien matkailuyrittäjien antamien lukujen kautta. Kävijämääriä seurataan näyttelykohtaisesti ja kuukausittain. Kesäkauden, eli touko–syyskuun, (40 prosenttia vuodesta) odotetaan tuovan 75 prosenttia kävijämäärästä eli 37 500 käyntiä. Vierailijoiden arviot ja mielipiteet näyttelyistä ja muusta museon toiminnasta ovat myös tärkeää tietoa, jota selvitetään kyselyillä.

5.3 Ajattelutavan ja kulttuurin tavoitteet ja mittaaminen

Vierailuluvut ja suorat taloudelliset näkökohdat ovat tärkeitä Kronanin toiminnan mahdollistamiseksi ja Raaseporin kaupungille. Kuten luvussa 3 on kuvattu, taidemuseon odotetaan kuitenkin vaikuttavan myös ajattelutapaan ja kulttuurielämään. Tämä koskee niin Raaseporia kuin koko taidemuseon toiminta-aluetta taidemaailmassa ja yhteiskunnassa.

Pitkäaikaisia vaikuttavuusketjuja taidemuseon toiminnasta ihmisten ajatteluun ja tämän myötä käyttäytymiseen on vaikea mitata, koska ihmisiin kohdistuu niin paljon erilaisia impulsseja – yhteisvaikutuksellisia tai muita. Asennemuutosta mitataan kuitenkin jatkuvasti mainos- ja gallupaloilla. Kronan/EKTA voi siten osallistua tällaisiin tutkimuksiin ja tilata lukuja esimerkiksi siitä, miten yleisö on vastaanottanut tietyt Kronanin edistämät viestit. Kyse voi olla Raaseporin, tietyn taiteilijan tai taiteellisen teeman, tiettyjen ympäristökysymysten jne. tuntemuksesta.

Tarkemmin sanottuna Kronan/EKTA mittaa toiminnasta kirjoitettuja kommentteja lehdistöstä ja sosiaalisesta mediasta sekä vierailijoiden kyselyistä.

6 TOIMINTA JA VIRKASALKKU

6.1 Kronanin taidenäyttelyt

Kronan järjestää missionsa mukaisesti kunnianhimoisen vaihtelevien näyttelyiden ohjelman, jossa on eri teemoja liittyen museon erikoisalaan, eli Pohjoismaiden ja Itämeren alueen moderniin taiteeseen ja nykytaiteeseen. Tavoitteena on 3 näyttelyä vuodessa, joista kesällä (touko–syyskuu) järjestettävä näyttely on päänäyttely. Lisäksi vuoden aikana järjestetään kaksi pienempää näyttelyä.

Näyttelyiden yhteydessä museorakennuksessa järjestetään myös oheisohjelmaa, kuten opastettuja näyttelyvierailuja, taiteilijaesittelyjä jne. Kesän päänäyttelyä varten julkaistaan myös näyttelylista sekä fyysisessä muodossa että verkossa. Muista näyttelyistä julkaistaan ainakin yksi esittelyvihkonen.

Jokainen näyttely vaatii 1–3 vuoden valmisteluajan. Tämä tarkoittaa myös sitä, että näyttelyohjelma vahvistetaan 1–3 vuotta etukäteen. Näyttelyiden teemoja koordinoidaan mahdollisuuksien mukaan Kulttuurikorttelin muiden näyttelyiden ja ohjelmien kanssa. Tämä tarjoaa korttelin toimijoille selvien synergiaetujen lisäksi mahdollisuuden tarjota suurelle yleisölle laajempaa näkökulmaa teemoista, joihin näyttelyt liittyvät. Yksi esimerkki voisi olla Itämeren alueen kestävä kehitys ja ympäristönsuojelu.

Albert de la Chapellen taidekokoelma on mukana näyttelyissä tarpeen mukaan, mutta erityisesti tarkoituksena on tuoda uutta taidetta esille yhteistyössä suoraan taiteilijoiden sekä muiden museoiden ja taidelaitosten kanssa sekä Suomessa että ulkomailla. Albert de la Chapellen taidekokoelmaa voidaan kuitenkin hyödyntää siten, että se esitellään vaihtuvien näyttelyiden välillä ja siitä saatavia teoksia voidaan lainata muille instituutioille vastineeksi näyttelyihin lainattavista teoksista.

6.2 Muut Kronanin näyttelyt

Taidenäyttelyiden lisäksi tavoitteena on asetta näytteille Albert de la Chapellen valtava hopeaesineiden kokoelma. Kulta- ja hopeasepäntöillä on pitkät perinteet Länsi-Uudellamaalla, ja tarkoituksena on luoda näyttelyperinne tämän teeman ympärille. Näyttelyt houkuttelevat paitsi erityiskohderyhmiä myös laajempaa yleisöä sekä kiinnostavat taidenäyttelyiden kävijöitä.

Perinteisten taidenäyttelyiden lisäksi järjestetään tarvittaessa myös korkeatasoisia muotoilu- ja/tai arkkitehtuurinäyttelyitä museon profiiliin ja tuotemerkkiin sopivien teemojen mukaisesti.

6.3 Erityisopastukset (events) ja opastetut kierrokset

Ryhmiä varten tarvitaan maksullista opastusta sekä erityisopastuksia, jotka mahdollistavat erilliset kokoontumiset. Näitä palveluja ei kuitenkaan ole otettu huomioon tässä budjetissa (lisätulot ja -menot). Tässä tarvitaan myös yhteistyötä Raaseporin ravintoloiden kanssa, koska Kronanilla ei ole mahdollisuutta täysimittaiseen ruokatarjoiluun.

6.4 Online-toiminta

Museon toimintaa ei voi rajata vain Tammisaaren paikallisiin toimintoihin nykypäivän maailmassa eikä etenkään, kun otetaan huomioon museon tavoite olla Pohjoismaiden ja Itämeren alueen modernin taiteen ja nykytaiteen kansallisesti ja alueellisesti merkittävä keskus. Museo kehittääkin tämän vuoksi mielenkiintoista online-palveluvalikoimaa, joka osittain täydentää näyttelyitä ja museorakennuksen muuta toimintaa, osittain mahdollistaa tutustumisen museon kokoelmiin ja näyttelyihin etänä. Esimerkkinä voidaan mainita mm. näyttely- ja taiteilijaesitykset sekä ladattavat audio-oppaat. Verkkopalvelujen tavoitteena on kuitenkin ensisijaisesti lisätä tietoa museon toiminnasta, ei korvata fyysisiä käyntejä paikan päällä.

Kronanin kannalta on mielenkiintoista, että museossa on digitaalisia elementtejä, joita voi käyttää markkinoinnissa, ja että raaseporilaisille voidaan tarjota digitaalisia kokemuksia etänä, mikäli he eivät voi tulla museoon. Sen sijaan ei ole ajankohtaista tarjota täyttä digikokemusta etänä, koska Kronan haluaa koota kävijät paikkakunnalle ja edistää sosiaalisia kontakteja.

Museo myös markkinoi toimintaansa laajasti sosiaalisen median kautta. Tavoittaakseen eri-ikäisten ryhmien kävijöitä museo toimii aktiivisesti usealla kanavalla (Facebook, Twitter, Instagram jne.). Näiden kanavien kautta esitellään näyttelyiden, tapahtumien ja taideteosten lisäksi jatkuvasti museon ”elämää kulissien takana”, ja museo viestii aktiivisesti yleisönsä kanssa luodakseen sitoutuneen yhteisön museon ympärille.

6.5 Taidepedagoginen toiminta (mukaan lukien lasten toiminta)

Taidemuseon tavoitteen toteuttamiseksi on tarkoitus toteuttaa myös taidepedagogista toimintaa, jossa ohjelma on rakennettu Kronanin nykyisten näyttelyiden mukaan. Tällaisia ovat esimerkiksi taiteilijoiden ja yleisön tapaamiset, taiteilijoiden antama opetus sekä lapsille ja nuorille suunnattu toiminta.

Lapsiperheille voidaan tarjota mm. erityisiä näyttelyopastuksia lapsille, työpajoja ja ajankohtaisiin näyttelyteemoihin liittyviä teatteri- tai satuhetkiä. Toiminta voidaan järjestää aamuisin ja aikaisin aamupäivisin, kun kävijöitä on yleensä vähemmän kuin myöhemmin päivällä. Vanhemmille lapsille ja teini-ikäisille tarjotaan sellaista toimintaa, joka on suunniteltu erityisesti nuorten houkuttelemiseksi. Tällaista toimintaa voivat olla esimerkiksi vuorovaikutteiset taideteokset, virtuaaliset taidekokemukset tai mahdollisuus työpajoihin tai keskusteluihin, joissa keskitytään digitaaliseen taiteeseen, ekologiaan tai muihin ajankohtaisiin aiheisiin.

Kronanilla ei ole sopivia pienempiä tiloja, jotka voi erottaa näihin tarkoituksiin. Pro Artibus tarjoaa tosin jo vastaavaa toimintaa Galleria Elverketissä, mutta keskusteluja käydään tällaisen toiminnan harjoittamisesta yhdessä Pro Artibuksen rakennuksessa. Suuremmissa tilaisuuksissa on käytettävä jotakin Kronanin näyttelyhallia tai vaihtoehtoisesti muita lähellä sijaitsevia suuria tiloja.

Näitä palveluja ei tässä kuitenkaan ole huomioitu budjetoinnissa (lisätulot ja -menot), vaan ne riippuvat hankekohtaisesta rahoituksesta.

6.6 Kulttuurikorttelin täydentävät palvelut

Kulttuurikorttelin tontilla museokävijöille tarjotaan myös mahdollisuutta tehdä ostoksia EKTAn museokaupassa sekä ostaa virvokkeita ja kevyitä aterioita EKTAn kahvilassa (tulevaisuudessa tarjoilua on sekä sisällä että ulkona). Tavallisen kahvilatoiminnan lisäksi tarjolla on ajoittain aamiais-/brunssipaketteja jne. yhdistettynä museon erityistoimintoihin (perheaamupäivät jne.).

EKTA:n museokaupan tarjontaa kehitetään vastaamaan myös Kronanin erikoistumista ja ohjelmistoa. Tämä sisältää aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, mukaan lukien museon omat näyttelyluettelot, mutta myös taiteeseen liittyviä tuotteita. Kronanin tavoitteiden mukaisesti edellytyksenä on, että sekä tuotteet että palvelut ovat aina laadukkaita, jotta voidaan vahvistaa kävijöiden käsitystä korkeatasoisesta museosta.

Kaupungin matkailuneuvonta toimii myös Kronanin tiloissa. Tästä on selvää etua sekä Kronanille että kaupungille, koska Kulttuurikorttelista tulee luonnollinen lähtökohta kävijöiden tutustuessa Tammisaareen.

6.7 Yhteistyö

Yhteistyötä voidaan kehittää myös Villa Schildtin/Villa Skeppetin kanssa. Alvar Aalto on suunnitellut Göran Schildtin perheelle tämän yhden perheen talon, joka sijaitsee 500 metrin päässä Kronanista etelään. Talon omistaa nykyisin säätiö, ja se avataan yleisölle vuonna 2020. Esimerkiksi arkkitehtuurista kiinnostuneet koko päivän Tammisaarella viettävät vierailijat voivat käydä aamupäivällä Kulttuurikorttelissa, syödä lounaan keskustassa sekä kävellä iltapäivällä Vanhan kaupungin puutalokorttelien läpi rantaa pitkin Villa Schildtiin.

Museo tekee myös yhteistyötä kaupungin matkailuyksikön ja muiden kolmansien tahojen kanssa tarjotakseen ohjelmia ja kokemuspaketteja sekä Kulttuurikorttelissa että sen ulkopuolella. Mahdollisia muita yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi:

- matkanjärjestäjät (esim. näyttelyretket vuokrabussilla pääkaupunkiseudulta)
- paikalliset ravintolat (esim. museon näyttelyjen teemoihin liittyvät menyyt ja/tai alennukset museokävijöille)
- paikalliset majoitusyritykset (esim. yöpymispaketit ja/tai alennukset hotellivieraille/museokävijöille)
- paikalliset oppaat
- muut paikalliset yhdistykset ja/tai yritykset (taidejooga, musiikkiohjelmat jne.)
- kaupungin muut toimintayksiköt ja yksityiset tahot, joilla on isommat tilat, jotka soveltuvat Kronanin näyttelyihin liittyviin seminaareihin

Kaiken yhteistyön tarkoituksena on tarjota kävijöille yksilöllisiä, mieleenpainuvia kokemuksia, jotka lisäävät museokäynnin arvostusta ja tukevat taidekokemusta.

6.8 ”Raaseporin biennaali”

Albert de la Chapellen toiveen mukaisesti Kronanin tulee edistää Tammisaaren/Raaseporin kulttuurielämää. Näin ollen Kronanin yhteydessä voisi säännöllisesti järjestää esimerkiksi sellaista taidefestivaalitoimintaa, jossa kesän näyttelyn yhteydessä näytteille asettavat taiteilijat kutsutaan antamaan rajoitettuna aikana opetusta ilmoittautuneille osallistujille. Tämä voidaan sovittaa yhteen esim. Tammisaaren kesäkonserttien kanssa siten, että taiteesta tulee osa ohjelmaa.

Pro Artibus on myös ilmoittanut olevansa kiinnostunut kyseisestä toiminnasta. Tällaisen ”Raaseporin biennaalin” sisältöä tulee pohtia ja määritellä tarkemmin, mutta yhtenä mahdollisuutena on, että Kronan/EKTA ja Galleria Elverket järjestävät yhdessä koordinoituja näyttelyitä omissa tiloissaan sijoittaen taideteoksia myös julkisille paikoille Raaseporissa. Toimintaan osallistumaan voidaan kutsua myös muita yksityisiä gallerioita ja toimijoita, kuten kirjasto ja kulttuuriopisto (ent. kansalaisopisto). Tapahtumaan voisi myös osallistua toimijoita Fiskarista, Pinjaisista, Karjaalta ja Mustiolta.

Näitä palveluja ei tässä kuitenkaan ole huomioitu budjetoinnissa (lisätulot ja -menot), vaan ne riippuvat hankekohtaisesta rahoituksesta.

7 MARKKINOINTISTRATEGIA

7.1 Yleistä

Edellä kuvattujen sekä mainetta että käyntilukuja koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi Kronan ja EKTA tarvitsevat vahvan ja mahdollisimman käytännönläheisen markkinointisuunnitelman. Koska Kronanin vetovoima riippuu suurelta osin sen brändistä/profiloitumisesta Pohjoismaiden ja Itämeren alueen taiteen johtavaksi museoksi, on myös selvää, että taidenäyttelytoiminnan markkinoinnin on oltava aktiivista, pitkäjänteistä ja maantieteellisesti huomattavasti laajempaa kuin esimerkiksi EKTAn muissa näyttelyissä.

Tämän varmistamiseksi on tarkoituksenmukaista, että uuden taidemuseon markkinointi käsitellään näyttelytoimikunnassa (ks. luku 8.2), joka käsittelee myös itse näyttelytoimintaa.

Markkinointi on suunnattu ensisijaisesti edellä kuvatuille vierailijaryhmille korostaen niitä, jotka ovat jo kiinnostuneita taiteesta ja kulttuurista, lähimatkailusta ja/tai lähialueesta laajemmassa merkityksessä. Vaikka valtaosan museokävijöistä odotetaan tulevan ainakin alkuvaiheessa Raaseporista ja muilta Lounais-Suomen alueilta, Kronanin profiloinnin odotetaan herättävän kiinnostusta myös Suomen rajojen ulkopuolella kaikissa Pohjoismaissa ja Itämeren alueella (mukaan lukien miljoonakaupunki Pietari). Tämän potentiaalisen yleisön tavoittamiseksi on selvää, että ainakin brändin rakentamiseen suunnatun markkinoinnin on oltava alusta alkaen monikielistä ja pitkälti online-pohjaista, ja sen on perustuttava yhteistyöhön esimerkiksi matkailutoimistojen, matkanjärjestäjien ja sosiaalisen median vaikuttajien kanssa. Sama koskee myös isompia näyttelyitä, kun taas EKTAn muun toiminnan markkinointi voidaan ainakin aluksi suunnata paikallisemmin Lounais-Suomen yleisölle.

7.2 Kronanin taidenäyttelyt

Kronanin taidenäyttelyille ja muille aktiviteeteille laaditaan moniulotteinen markkinointisuunnitelma, joka sisältää:

- Tarkemmin määritellyt kohderyhmät ja maantieteellinen kattavuus (paikallisesti, kansallisesti, kansainvälisesti);
- Aikajänne, pitkäjänteinen brändin rakentaminen sekä tulevat ja meneillään olevat näyttelyt;
- Menetelmät, lehdistö, sosiaalisen median vaikuttajat, sosiaalinen media, printtimainonta, ilmoitukset;

- Yhteisörakentaminen, yhdistykset, ”museon ystävät” ja muut sponsorit;
- Yhteistyö kaupungin ja matkailualan toimijoiden kanssa (ks. kohta 8.4)

7.3 Yhteiset aktiviteetit muiden toimijoiden kanssa

Kulttuurikorttelia ja sen yhteisiä aktiviteetteja varten laaditaan erillinen yhteinen markkinointisuunnitelma, jossa on laajempi osallistuminen ja resurssit kuin mitä EKTassa ja Pro Artibuksessa on tähän asti ollut käytettävissä. Tähän sisältyvät edellisessä luvussa määriteltyjen ulottuvuuksien lisäksi:

- operatiivinen yhteistyö Raaseporin muiden kulttuuri- ja matkailualojen toimijoiden kanssa;
- Kaupungin panostus omaan matkailualan brändäystyöhön ja ennen kaikkea myös uusien asukkaiden aktivoimiseen ja houkuttelemiseen;

Kaupungin panostukseen odotetaan sisältyvän:

- yhteistyö suurten työnantajien ja yrittäjäyhdistysten kanssa;
- yhteistyö kansalaisjärjestöjen (puolueet, kyläyhdistykset, etujärjestöt) kanssa.

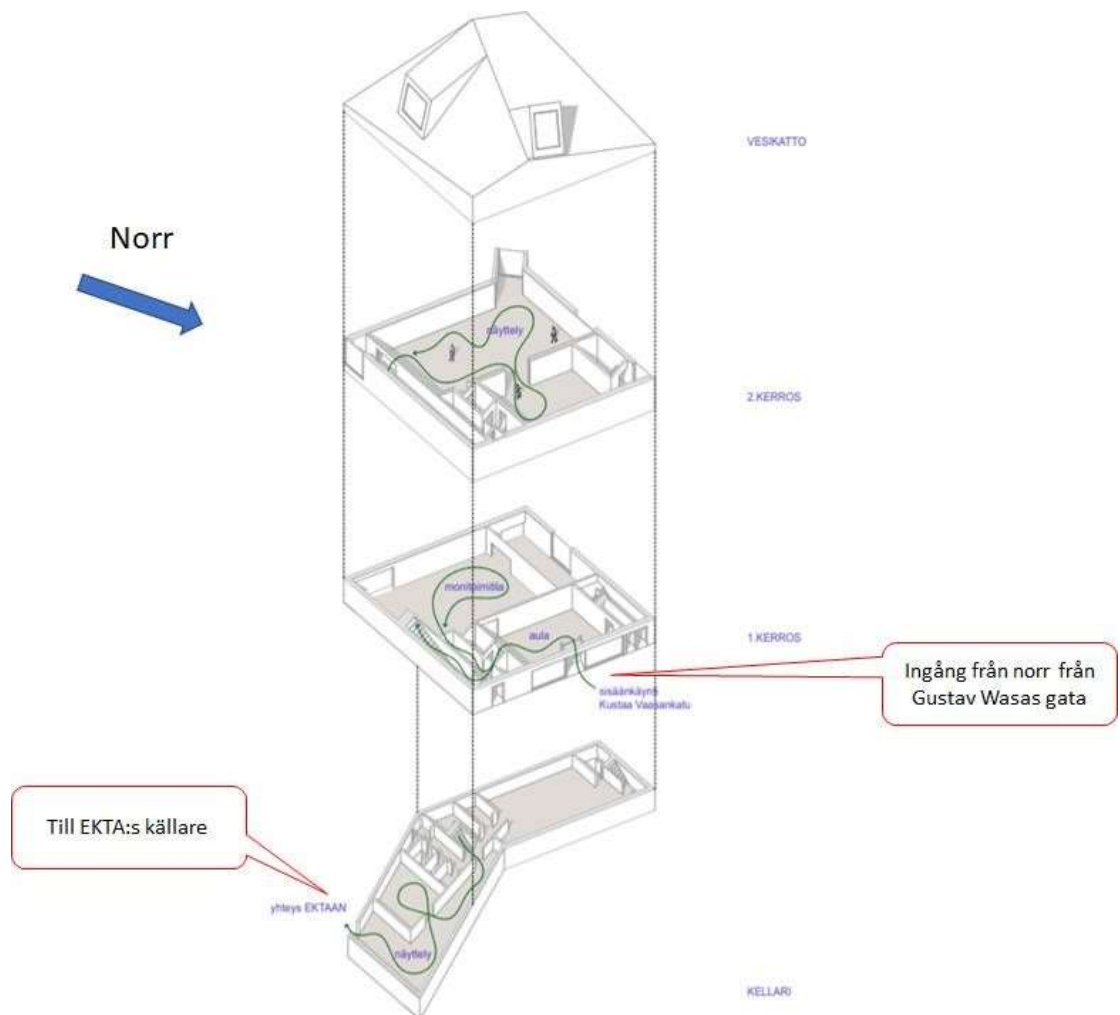
8 RESURSSIT

8.1 Rakennus

Kronaniin tulee kolmessa kerroksessa olevat näyttelytilat, joista kaksi on maanpäällisiä ja yksi on kellarissa. Sisäänkäynti on ensimmäisessä kerroksessa pohjoisesta Kustaa Vaasan kadulta. Kellarista on kulkuyhteys EKTAn nykyisiin tiloihin. Pihan kautta kulkevia yhteyksiä EKTAn nykyisiin tiloihin ja Galleria Elverketiin selvitetään vielä.

Kronanin tilajako käy yleispiirteisesti ilmi seuraavasta kuvasta.

Kronanin rakentamisesta vastaa Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiö, ja valmis rakennus luovutetaan Raaseporin kaupungille.

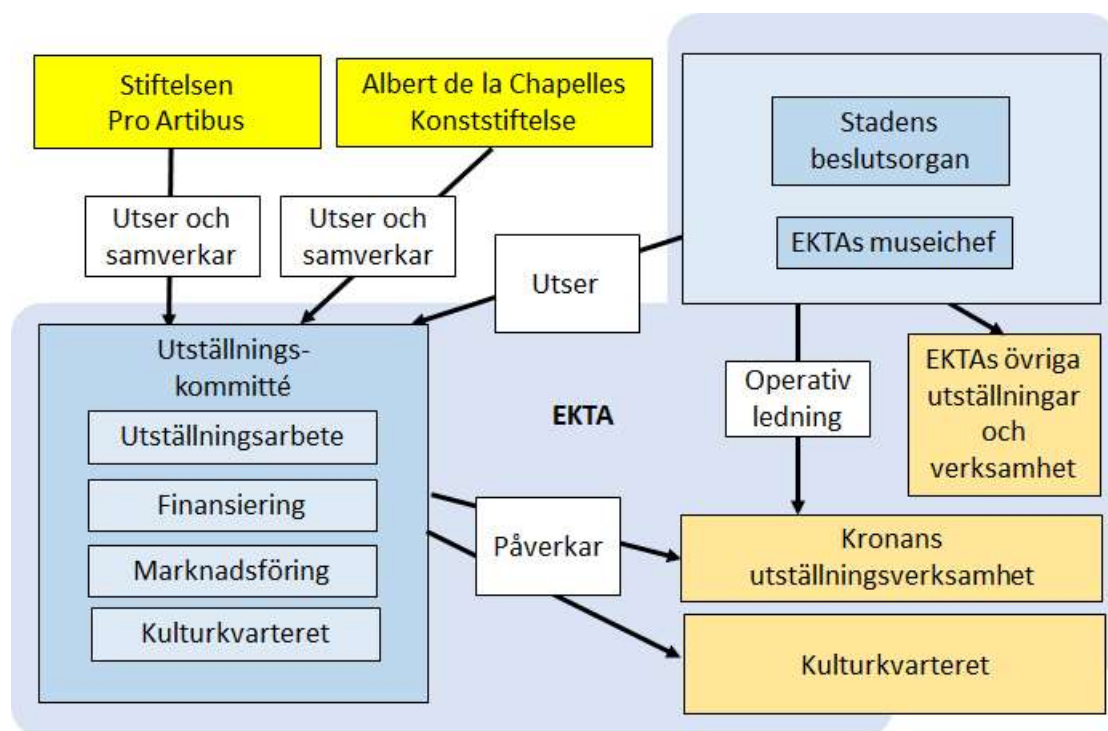

Kuva: Kronanin kerrokset

8.2 Organisaatio

Kronanista tulee täysin integroitu osa kaupungin EKTA-museota ja samalla EKTAn näyttelytoimintaa nykyisellä museotontilla, jota samalla kehitetään Kulttuurikortteliksi. Tontilla on myös Pro Artibus Elverket-talossaan.

Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiö on sitoutunut varaamaan taidemuseon Kronan kanssa solmittavassa pitkäaikaisessa (lokakuussa 2020 laadittavassa) yhteistyösopimuksessa vähintään 250 000 euron vuosittaisen avustuksen hankekohtaisesti sovittaviin tarkoituksiin. Yhteissuunnittelun alustaksi muodostetaan EKTAn neuvoa-antava näyttelytoimikunta, jossa kaupungilla on 3 edustajaa ja Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiöllä vähintään 2 edustajaa. Pro Artibus aikoo myös tehdä EKTAn kanssa yhteistyösopimuksen ja osallistua näyttelytoimikuntaan vähintään yhdellä edustajalla.

Kuva: Näyttelytoimikunta ja Kronanin eri osapuolet

Näyttelytoimikunnan tehtävänä on käsitellä näyttelytoiminnan suunnitelmia, sen henkilöstöresursointia, rahoitusta sekä markkinointia. Koska Kulttuurikortteli kokonaisuudessaan vaikuttaa voimakkaasti Kronanin menestykseen, Kulttuurikorttelin yleistä toimintaa tullaan käsittelemään myös näyttelytoimikunnassa. Näyttelytoimikunta ei käsittele muita EKTAn näyttelyitä, paitsi niiden mahdollista synergiaa Kronanin näyttelyiden kanssa.

Näyttelytoimikunta työskentelee vähintään kolmen työryhmän kanssa, jotka koostuvat sen jäsenistä, Kronanin/EKTAn henkilöstöstä ja muista EKTAn/kaupungin, Pro Artibuksen ja Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiön edustajista.

- Näyttelysuunnittelu
- Rahoitus
- Markkinointi

8.3 Henkilöstö

EKTaan integroituneena Kronan voi hyödyntää EKTAn hallinnollista ja näyttelytekniistä henkilöstöä. Kuten talousarviosta käy ilmi, Kronan aiheuttaa kuitenkin lisähenkilöstötarpeita seuraavasti:

Kaavamaisessa vuositalousarviossa:

- 3 asiantuntijoiden henkilötyövuotta – johtava kuraattori/amanuenssi, markkinoija sekä kolmas henkilö rekrytoinnin salliman työnjaon mukaisesti. Rekrytoinnissa varmistetaan, että heillä on yhdessä taiteen tuntemuksen lisäksi ymmärrys näyttelysuunnittelusta, rahoituksesta (varainhankinta) ja markkinoinnista. Henkilötyövuodet voi suorittaa EKTAn tai Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiön muodollisesti kustantama henkilöstö. Yhteistyönäyttelyissä voi toinen yhteistyösapuoli (esim. Pro Artibus) maksaa tai korvata osan miehityksestä. Myös miehityksen varajäsenet (virkavapaat jne.) suunnitellaan etukäteen osapuolten kesken.
- 3 teknisen museohenkilöstön henkilötyövuotta (avustajat, vartijat, oppaat)
- 1–1,5 teknisen museohenkilöstön henkilötyövuotta suurempiin näyttelyihin

Kaavamaisen vuositalousarvion ulkopuolella:

- 1 henkilötyövuosi, joka koostuu teknisenä museohenkilöstönä toimivista nuorista harjoittelijoista, kaupungin kustantama
- Oppaat ja tapahtumaisännät jatkuvan arvioinnin ja rahoituksen mukaan

8.4 Verkosto

8.4.1 Näyttelytyö, läheiset yhteistyötahot ja muut

Kronan hyödyntää näyttelyiden suunnittelussa ja toteutuksessa myös EKTAn, Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiön ja Pro Artibuksen asiantuntemusta sekä niiden pitkäaikaista kontaktiverkkoa.

8.4.2 Markkinointi ja oheispalvelut, läheiset yhteistyötahot ja muut

Myös markkinoinnin ja oheispalvelujen osalta Kronan hyödyntää näyttelytoimikunnassa edustettuina olevia osapuolia. Lisäksi erityisesti myös kaupungin yksiköjä ja vakiintuneita verkostoja.

9 RISKIANALYYSI

9.1 Yleiset riskit

9.1.1 Matkailijamäärien väheneminen

Vuoden 2020 koronapandemia osoitti, että matkailuelinkeino saattaa kärsiä vakavista häiriöistä. Kronanin panostus paikallisiin kävijöihin ja Lounais-Suomen päiväkävijöihin vähentää kuitenkin riskiä verrattuna kohteisiin, jotka ovat riippuvaisia lennoista, risteilymatkoista ja muista ulkomaisista matkustajista.

9.1.2 Yleinen taloudellinen kehitys

Yleisen talouskehityksen heikkeneminen voi myös pitkäaikaisesti heikentää yleisön valmiuksia vierailla museossa ja maksaa museovierailuista. Tällöin Kronanin näyttelykustannuksia voidaan alentaa ja tarvittaessa Kronanin tiloja voidaan käyttää osittain muihin Raaseporin kulttuuritoiminnan tarpeisiin.

9.1.3 Muiden viihdemuotojen aiheuttama kilpailu (mm. digitaaliset palvelut)

Teoriassa voidaan ajatella, että yleisön kiinnostus fyysisiä museokäyntejä kohtaan vähenee, kun digitaaliset kokemukset lisääntyvät. Kronanilla on hankkeena kuitenkin vahva luottamus fyysis-sosiaalisten ja yhteisöllisten yhteyksien vetovoimaisuuteen ja kehityspotentiaaliin. Periaatteessa Kronanin toimintaa voidaan kuitenkin pilkkoa siten, että museopalveluja tarjotaan digitaalisesti ja museotilaa käytetään muihin kulttuurisiin tarpeisiin.

9.1.4 Pienet kävijämäärät

Kronan pitää vaihtuvia näyttelyitä, joissa jokainen näyttely pitää sisällään riskin yleisötavoitteiden alittumisesta. Kuten luvussa 10.2 kuvataan, toimintaa harjoitetaan kuitenkin etukäteen suunnitellulla tavalla siten, että näyttely rahoitetaan etukäteen ja varmistetaan lisäksi rahoitustakuilla, jotka korvaavat alhaiset kävijämäärät.

9.2 Hankekohtainen SWOT-analyysi

Seuraava SWOT-esitys arvioi Kronanin vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat siten, että Kronan lasketaan hankkeeksi muiden taidemuseoiden tapaan.

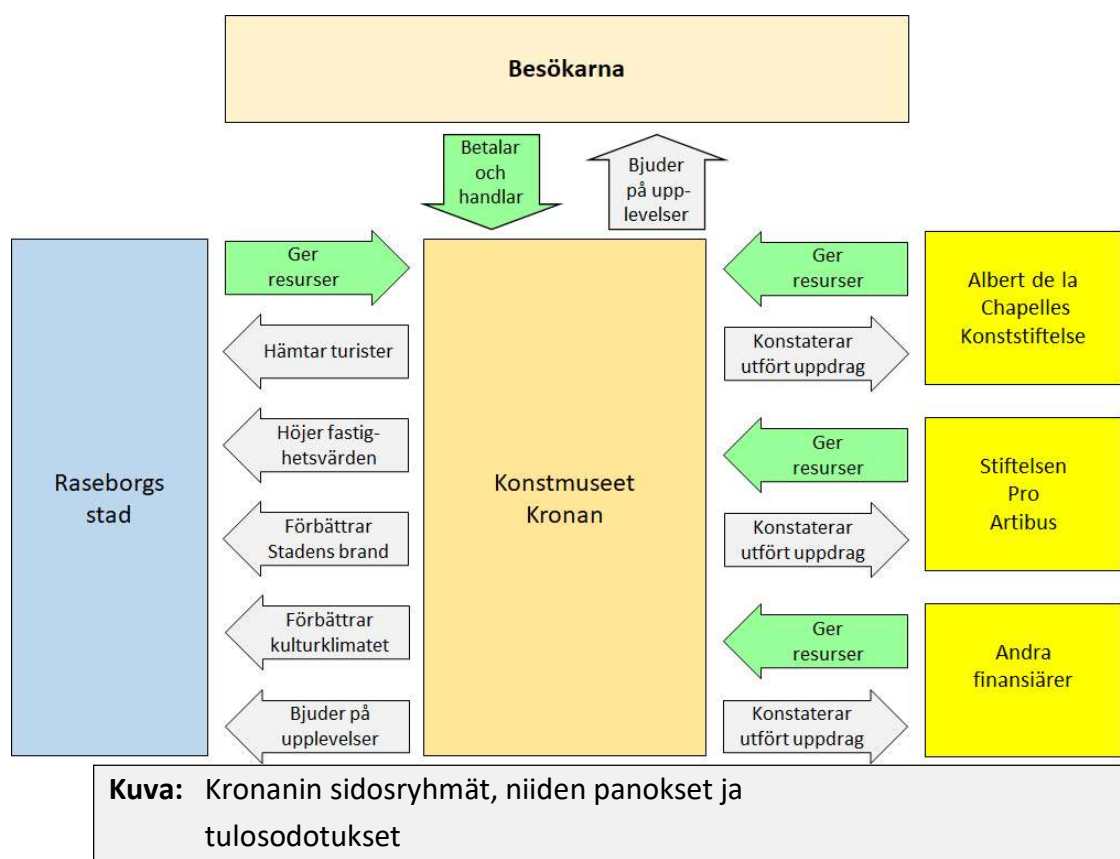
VAHVUUDET • Kunnianhimoinen uusi hanke tilanteessa, jossa on valmis Kulttuurikortteli, kulttuuritarjonta, kaupungin verkosto ja paikalliset kävijät (kesäasukkaat mukaan luettuina). • 2 yksityistä säätiötä, jotka avustavat resurssien ja taidemuseomailman verkoston muodossa. • Alusta alkaen markkinointiajattelua, jossa on mahdollisuus houkutella kävijöitä Suomesta ja naapurimaista. • Uusi talo, joka jo itsessään herättää kiinnostusta ensimmäisinä vuosina.	HEIKKOUEDET • Uusi tuntematon museo ilman suurta omaa kokoelmaa, joka toimisi varmana vetonaulana. Jokainen näyttely on uusi riski. Markkinoinnin täytyy onnistua. • Tammisaari vierailupaikkana on tuntematon Raaseporin ja kesäasukkaiden ulkopuolella. • Yöpymiskapasiteetin puute. • Heikko infrastruktuuri – joukkoliikenteen, pysäköintialueiden, suurten ravintoloiden puute • Monimutkainen päätöksentekorakenne, joka edellyttää näyttelytoimikunnan aktiivista yhteistyötä.
MAHDOLLISUUDET • Käynnistyminen puhtaalta pöydältä tekee mahdolliseksi rakentaa brändin, näyttelyt ja aktiviteetti-muodot, jotka kiinnostavat myös nuoria. • Museon profiili ja alueen muut vierailukohteet mahdollistavat markkinoinnin Pietariin ja Tukholmaan. • Vierailupaketit ovat mahdollisia Fiskarin ja muiden lähistön kohteiden kanssa. • Voi toimia alueen kulttuurielämän ja matkailun keskittymänä ja moottorina.	UHAT • Hanke kärsii voimakkaasti, jos yksi tai useampi kolmesta päätahosta (kaupunki ja 2 säätiötä) menettää kykynsä tukea hanketta johtajuudella ja muilla resursseilla. • Yleiset riskit (ks. kohta 9.1).

10 TOIMINNAN TALOUS JA TALOUSARVIO

10.1 Talouden rakenne, sidosryhmät ja rahoitustoimet

10.1.1 Sidosryhmät

Kronanin sidosryhmät, niiden panokset ja tulosodotukset ovat seuraavat:

10.1.2 Raaseporin kaupungin tulosodotukset

Kronanin omistajana Raaseporin kaupunki on muodollisesti viime kädessä vastuussa Kronanin toiminnasta ja myös siitä, että Kronanilla on asiantuntevaa henkilökuntaa. Juokseva toiminta on suunniteltava siten, että kaupungin rahoitusosuus ei ylitä kaupungin hankkeesta eri tavoin saamaa tuottoa.

Kaupungin saamia tuloksia voidaan kuvata tarkemmin:

- **Tuo matkailijoita**

Muilta paikkakunnilta tulevat kävijät lisäävät myyntiä myös Kulttuurikorttelin ulkopuolella, ravintoloissa ja kaupoissa. (Yöpymispalvelujen myyntiä rajoittaa toistaiseksi, erityisesti kesän aikana, kapasiteetin puute.) Rahoitusketjujen kautta nämä myynnit lisäävät kunnan verotuloja.

- **Elävöittää kaupunkia ja nostaa kiinteistöjen arvoa**

Kronanilla ja Kulttuurikorttelilla on potentiaalia tulla lännessä Stallörsparkeniin ja Pohjoissatamaan ulottuvan toiminta-akselin vahvoiksi itäisiksi kiintopisteiksi. Tammisaaren perinteinen keskus Raatihuoneentoreineen ja Kuninkaankatuineen on hiljentynyt, kun päivittäistavarakauppa on pysäköintipaikkatarpeen vuoksi siirtynyt harjun pohjoispuolelle Rautatienkadun varteen. Tällä hetkellä alueella on, houkuttelevan kaupunkikuvan lisäksi, monia ravintoloita, mutta varsinainen vetonaula puuttuu. Kulttuurikorttelista tulee tämä puuttuva vetonaula, joka lisää katuelämää, myymälöiden ja ravintoloiden myyntiä sekä nostaa kiinteistöjen arvoa.

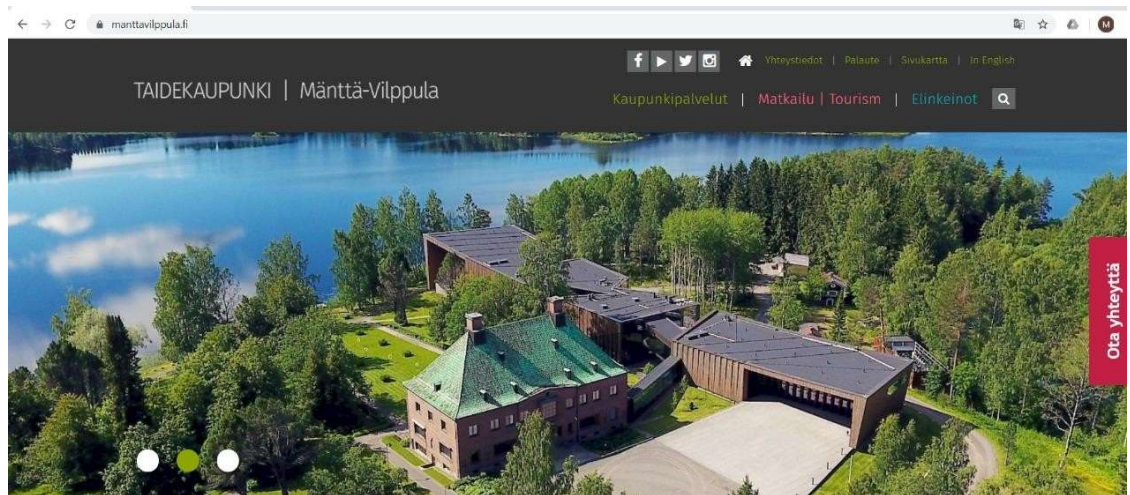

Kuva: Idässä sijaitsevan Kulttuurikorttelin (merkitty sinisellä) sekä lännessä sijaitsevan Stallörsparkenin ja Pohjoissataman välinen toiminta-akseli (Taustakartta: Raaseporin karttapalvelu)

- **Parantaa kaupungin brändiä**

Raaseporin kaupunki valmistelee parhaillaan brändinsä/imagonsa/tavaramerkkinsä päivittämistä ja markkinointia matkailijoille, tulomuuttajille ja yrityksille. Kronan tarjoaa tässä mahdollisuuden korostaa modernia taidetta ja nykytaidetta. (Alueella ei tähän mennessä ole ollut suurta taidemuseota.)

Mänttä on samalla tavalla rakentanut tavaramerkkinsä Serlachiuksen taidemuseon tuella.

Kuva: Vertailun vuoksi todettakoon, että Mänttä-Vilppula on profiloitunut itsensä taidekaupungiksi. Serlachiuksen taidemuseo näkyy toisena katseenvangitsijana kaupungin verkkosivuilla paperitehtaan (nro 1) jälkeen ja ennen venesatamaa (nro 3). *Kuvakaappaus 12.6.2020*

- **Parantaa kulttuuri-ilmapiiiriä**

Näyttelyineen, oheistoimintoineen ja matkailijoiden vetonaulana Kronan stimuloi Raaseporin kulttuuri-ilmapiiiriä ja itsetietoisuutta.

- **Tarjoaa elämyksiä**

Kronan tarjoaa elämyksiä raaseporilaisille ja heidän vierailleen maksavina kävijöinä, ilmaiseksi ryhmävierailuun osallistujina (esim. koululaiset) ja oheistoimintoihin osallistujina.

10.1.3 Kaupungin ja muiden rahoittajien panokset

Raaseporin kaupunki

Luvussa 10.4 esitetyn kaavamaisen vuosibudjetin mukaan Kronan aiheuttaa kaupungille 164 272 euron vuotuiset lisäkulut. Summa on Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiön avustuksen ja tulojen sekä kustannusten välinen erotus

ottamatta kuitenkaan vielä huomioon 100 000 euron lisäävustusta, joka voidaan odottaa saatavan Pro Artibukselta ja muilta rahoittajilta (ks. alempana).

Tässä yhteydessä on kuitenkin otettava huomioon, että näistä 164 272 eurosta jopa 135 000 euroa (rakennushankkeen / nykyisen kustannusarvion mukaan) muodostuu luovutuksena vastaanotetun rakennuksen pääomavastikkeesta/kirjanpidollisesta poistosta. Kaupunki antaa näin ollen sellaisen summan, joka samalla antaa EKTAlle mahdollisuuden maksaa kaupungille vuokraa rakennuksen pääomakustannuksista (ja siten kerryttää rakennuksen jälleenhankinta-arvoa tulevaisuudessa). ***Rahallisesti tämä rasittaa kaupunkia vasta silloin, kun rakennus joskus tulevaisuudessa tarvitsee peruskorjauksen.***

Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiö

Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiö on sitoutunut varaamaan taidemuseon Kronan kanssa solmittavassa pitkäaikaisessa (lokakuussa 2020 laadittavassa) yhteistyösopimuksessa vähintään 250 000 euron vuosittaisen avustuksen hankekohtaisesti sovittaviin tarkoituksiin. Avustus voi koskea näyttelykohtaisia kuluja ja muita (kiinteitä) kuluja.

STIFTELSEN PRO ARTIBUS -SÄÄTIÖ JA MUUT RAHOITTAJAT:

Kaavamaisessa vuosibudjetissa Kronanin arvioidaan saavan vuosittain vähintään 100 000 euroa kustannuskatetta ja varoja yhteistyökumppaneilta, kuten Stiftelsen Pro Artibus -säätiöltä sekä muilta yleishyödyllisiltä rahoittajilta ja muilta yksityisiltä rahoittajilta (sponsoreilta).

Pro Artibus

Pro Artibus aikoo myös tehdä yhteistyösopimuksen EKTAn kanssa. Sopimus koskee näyttely-yhteistyötä sekä yleisöohjelmien ja taidepedagogisen kasvatuksen yhteistyötä. Tämän yhteistyön ansiosta Pro Artibuksen vastuulle jää osittain osa joidenkin erityisnäyttelyiden kustannuksista, työvoimasta ja ostopalveluista, esimerkiksi joka toinen vuosi.

Muita yleishyödyllisiä rahoittajia

Näyttelytoimikunta hakee myös projektiluonteista rahoitusta näyttelytoimintaan muilta yleishyödyllisiltä rahoittajilta, julkiselta ja kolmannelta sektorilta. Rahoittajat tietävät tällöin, että ne täydentävät valmista ja vastuullisesti valmisteltua pottia Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiöltä. Rahoittajien keskeinen kohde voi esimerkiksi olla alueellinen eli länsi-uusmaalainen, suomalainen kulttuuri tai kansainvälinen kulttuuriyhteistyö esimerkiksi pohjoismaisella tasolla.

Muut yksityiset rahoittajat – sponsorit

Näyttelytoimikunta hakee myös näyttelykohtaisesti rahoitusta yritysmaailmalta (mainonta, sponsorointi, yksityiset näytökset).

Ajankohtaiseksi tulee myös tukimahdollisuuden tarjoaminen yksityishenkilöille Kronan/EKTA-ystävyyshdistyksen muodossa. Tällaiset ystävyyshdistykset eivät kuitenkaan yleensä ole museoiden vuosibudjetin kannalta ratkaisevia, vaan ne voidaan nähdä pikemminkin osana markkinointia ja keinona syventää yhteyttä yleisöön.

10.2 Toiminnan rahoitusmalli

Taidenäyttelyjen suunnittelujänne on 1–3 vuotta ennen näyttelyn avajaisia. Vuoden 2022 toukokuun ensimmäisen näyttelyn valmistelu-aika on 1,5 vuotta.

Jokainen näyttely saa oman budjetin, kuten myös suunniteltaessa elokuvatuotantoa ja festivaalia. Markkinoinnin pitkäjänteisyyden ja verkostoitumisen tarpeen vuoksi perusoletuksena on kuitenkin, että Kronanin kolme erikoishenkilötyövuotta suorittaa vakinainen henkilöstö. Yhteistyönäyttelyiden toteutuksessa, kuten Stiftelsen Pro Artibus -säätiön kanssa järjestetyssä näyttelyssä, yhteistyökumppani tuo hankkeeseen myös jonkin verran työvoimaa.

Näyttelyt suunnitellaan maksettaviksi rahoittajilta saaduilla avustuksilla arvioidun nettotappion kattamiseksi sekä rahoittajilta saaduilla takauksilla kävijämäärän mahdollisesti pettäessä (jolloin sekä lippujen myynti että kahvilan ja museokaupan myynti kärsivät).

Näyttelytoimikunnan tulee sopia myös siitä, miten mahdolliset näyttely-ylijäämät rahastoidaan tulevien näyttelyiden tarpeisiin.

10.3 Lippujen hinnat

Kaavamaisen budjetin lähtökohtana on, että EKTAn näyttelylipun hintaa nostetaan 8 eurosta (arvonlisäveroton palvelu) 12 euroon, Kronan mukaan lukien. Alennetun lipun hinta nousee 5 eurosta 6 euroon. Museokorttien käyttäjien korvauksen arvioidaan laskevan 50 %:sta 40 %:iin mutta nousevan nykyisestä noin 4 eurosta/kävijä 5 euroon/kävijä. (Käynti Galleria Elverketissä on ilmainen.)

10.4 Kaavamainen vuosibudjetti

Toimintaa harjoitetaan 1–3 vuoden suunnittelujänteellä. EKTAn museotontin, uuden

kulttuurikorttelin, toiminnan kaavamainen vuosibudjetti on koottuna seuraavanlainen: (Yksityiskohtia on yllä olevassa tekstissä ja erillisessä Excel-liitteessä.)

	NULÄGE (2018)		TILLSKOTT MED KRONAN		SUMMA EKTA MED KRONAN	
BESÖKSUPPSKATTNING						
Antal besök/år	20000		30000		50000	
ALLA KOSTNADER	Årskostnad €		Årskostnad €		Årskostnad €	
* Summa fast personal	240000		265000		505000	
Fastighetskostnad efter donationen						
* Kapitalvederlag av återansk.v./år	*		136782		*	
* Arrende för tomten	*		6090		*	
* Skötselvederlag	*		60900		*	
* Summa fastighetskostnad	135000		203772		338772	
Utställningskostnader						
* Marknadsföring	*		80000		*	
* Extra guider/vakter	*		40000		*	
* Övriga utställningskostnader	*		140000		*	
* Summa utställningskostnader	80000		260000		340000	
Summa alla kostnader	455000		728772		1183772	
INTÄKTER	Årsnivå intäkt €		Årsnivå intäkt €		Årsnivå intäkt €	
* Summa biljettintäkter	25500		264500		290000	
* Försäljningsbidrag av museibutik och cafeteria	17000		50000		67000	
Summa alla intäkter	42500		314500		357000	
KOSTNADER MINUS INTÄKTER	412500		414272		826772	
SUMMERING UR STADENS SYNVINKEL	Årsnivå €	Per besök €	Årsnivå €		Årsnivå €	Per besök €
Årskostnader €	455000	22,75	728772		1183772	23,68
Årsintäkter €	-42500		-314500		-357000	
Tillskjuts av AdLC:s stiftelse minst €	0		-250000		-250000	
STADENS NETTOKOSTNAD UTAN TILLSKOTT AV ANDRA FINANSIÄRER €	412500	20,625	164272		576772	11,54
Täcks av andra finansiärer €	0		-100000		-100000	
Stadens nettokostnad efter tillskott av andra finansiärer €	412500		64272		476772	

Taulukko: Koottu kaavamainen vuosibudjetti, EKTAn toiminta museotontilla – nykytilanne, Kronanin tuoma lisä ja tulos Kronan mukaan lukien. Yksityiskohtia on erillisessä Excel-liitteessä.

11 RAKENNUS- JA KÄYNNISTYSVAIHE 2020–2022

11.1 Päättösaikataulu 2020

Rakentamista (lahjoitus sopimus ja asemakaavamuutos) ja toimintaa (talous ja yhteistyösopimukset) koskeva päättösaikataulu on tällä hetkellä parhaimmassa tapauksessa seuraavanlainen:

Raaseporin kaupunki

- Käsittely kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjaostossa, syyskuu 2020
- Ensimmäinen käsittely kaupunginhallituksessa, lokakuu 2020
- Toinen käsittely kaupunginhallituksessa, marraskuu 2020
- Valtuusto, joulukuu 2020

Stiftelsen Pro Artibus -säätiö

- Toimintaa koskeva yhteistyösopimus EKTAn kanssa, lokakuu 2020

Albert de la Chapelles Konststiftelse sr

- Lahjoitus sopimus sekä toimintaa koskeva yhteistyösopimus, lokakuu 2020

Mikäli kaupungin päätöksestä ei valiteta, rakennushanke ja varsinaisen toiminnan suunnittelu voidaan aloittaa vuoden 2021 alussa. Jos valituksia jätetään, aikataulu siirtyy vastaavasti. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että yksityiskohtainen hanke esitellään yleisesti Raaseporin asukkaille ennen lopullisten päätösten tekemistä kaupunginhallituksessa ja valtuustossa.

11.2 Rakennushanke 2021–2022

Rakennushankkeen arvioidaan kestävän runsaat 12 kuukautta.

Rakennushanketta ja sen sopimuskysymyksiä ei käsitellä tässä toimintasuunnitelmassa.

On kuitenkin huomattava, että kaupunki/EKTA, Pro Artibus ja Albert de la Chapelles Konststiftelse sr -säätiö käsittelevät syyskuussa 2020 vielä seuraavia asioita:

- Hopeaesineiden ja muiden turvallisuutta vaativien esineiden näyttelypaikka
- Miten kaikki kävijävirrat talojen välillä ohjataan, ensimmäisinä vuosina ja mahdollisesti jatkossa. Samalla käsitellään tavaroiden kuljetukset rakennuksiin.

- Tällöin aktiviteetteja, näyttelyitä ja tarjoilua varten on vapautettava näyttelyhallien muodostama sisäpiha. Hallit muodostavat myös Galleria Elverketin paraatipuolen.
- Käsitellään sisäpihan sommittelu samoin kuin Kronanin takaseinä.
- Tässä yhteydessä keskustellaan myös puutarhan ratkaisuista EKTAn nykyisten näyttelyhallien toisella puolella.

11.3 Toiminta ja lanseerauskampanja

11.3.1 Valmistelu

Näyttelytoimikunta voi aloittaa työnsä joulukuussa 2020. Valmistelevia keskusteluja käydään lokakuussa 2020.

Erikoistuneen henkilöstön rekrytointiin varataan 5 kuukautta. Henkilöstö aloittaa työt keväällä 2021.

Ensimmäisten näyttelyiden valmistelusta keskustellaan syksyllä 2020; valmistelutyö alkaa käytännössä keväällä 2021.

Rakennushankkeen päättymisen jälkeinen sisustustyö kestää kuukauden.

Ensimmäisen näyttelyn pystyttäminen kestää kuukauden.

Ensimmäinen näyttely voidaan siten *parhaimmassa tapauksessa* avata toukokuussa 2022, jolloin myös lumi on sulanut ja sisäpiha on valmistunut.

11.3.2 Lanseeraus ennen avajaisia

Heti kun näyttelytoimikunta on vuonna 2020 aloittanut työnsä ja henkilöstön rekrytoinnin, laaditaan lanseerausta varten toimenpidesuunnitelma, aikataulu ja talousarvio. Seuraavat toimintatavat tulee käsitellä jo vuotta etukäteen:

- Raaseporilaisille ja kansallisella tasolla taiteesta kiinnostuneille annetaan artikkelien, videoiden ja valokuvamateriaalien muodossa tietoa museon taustasta, rakennushankkeesta ja muusta valmistelusta.
- Media ja taidemaailma
- Alueen kulttuuri- ja matkailutoimijat

11.3.3 Käynnistysvaihe 2022

Keväällä 2021 käynnistetään Kronanin käynnistysvaiheen (touko–joulukuun 2022) yksityiskohtainen valmistelu.

11.4 Aikataulu 2020–2022

Kokonaisaikataulu 2020–2022 näyttää näin ollen kesällä 2020 seuraavalta:

Kalenteri- kuukaudet	9/ 2020	10–12 2020	1–5 2021	6–12 2021	1–2 2022	3–4 2022	5–6 2022	7–12 2022
Aktiviteetti								
Kaupungin päätökset tehty	X	X						
Rakennushanke käynnissä			X	X	X	X		
Ulkotyöt valmistuvat						X		
Näyttelytoimikunta työssä		X	X	X	X	X	X	X
Asiantuntijoiden rekrytointi		X	X					
Asiantuntijat työskentelevät			X	X	X	X	X	X
Muu henkilökunta töissä						X	X	X
Ensimmäisen näyttelyn suunnittelu – taide, rahoitus, markkinointi, Kulttuurikortteli		X	X	X	X			
Ensimmäinen näyttely valmistellaan paikan päällä						X		
Ensimmäinen näyttely ja avauskampanja							X	
Normaalin toiminnan käynnistysvaihe						X	X	X

Taulukko: Yleispiirteinen aikataulu, syyskuusta 2020 vuoden 2022 loppuun